

NÉPÚJSÁG

2025. július 24., csütörtök
LXXVII. évfolyam
164. (22030.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 2⁶⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Elballagott a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem 2025-ös évfolyama

A hivatás nem csak a tudásról szól



Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Július 23-án, szerdán egy újabb évfolyam „repült ki” a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem (MOGYTTE) magyar tagozatáról. A Studium Prospero Alapítvány által minden évben megszervezett színvonalas ballagási ünnepségen több mint

300 végzős diák búcsúzott az egyetemi évektől a marosvásárhelyi Vártemplomban.

Szeredai Vivien

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Figyelmeztető sztrájkot tartott a Columna-SCOR szakszervezet

A közigazgatásban és a szociális ellátásban dolgozókat tömörítő szakszervezet szerdán 11–13 óra között figyelmeztető sztrájkot szervezett e két szektorban.

2.

Türelem, jókedv és hivatásszeretet

Az oktatásban töltött tíz év alatt találkoztam egy-két tanító bácsival, de óvó bácsival soha. Ezért voltam kíváncsi, és szerettem volna elbeszélgetni a Kolozsvári vezetéknévvel viselő testvérpárral.

6.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására



Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Vihar készül a paradicsomban

Benedek István

Említettük már e hasáboon, hogy a kormány megszorító intézkedéseinek második körében az állami vállalatok kerülnek célkeresztbe. Ehhez kezdte melegíteni a hangulatot kedden a kabinet üzleti szférából érkezett kormányfőhelyettese egy sajtó előtt bemutatott jelentéssel, amelyből finoman szólva bicskanyitogató részletek derülnek ki.

Közhelyszámba megy, hogy az állam rossz gazda, de ez esetben nagyon igaz, ha minden tényleg úgy van, mint itt elmondták. Több mint 1300 cég van teljesen vagy részben az állam birtokában, úgyhogy teljesen érthető, hogy tartanak egy, ezeket a vállalatokat felügyelő ügynökséget is. Valószínűleg dísznek. Mert most kiderül, hogy az állam vállalatainak csaknem a negyede egyszerűen nem közöl információkat a tevékenységéről. A privát világban, ha a sarki fűszeres a kisvállalkozásának nem adja le idejében a jelentéseit az államnak, úgy megbüntetik, hogy csillagokat lát, erre fel meg állambátyónak több száz olyan cége van, ahol ilyen „apróságokkal” nem is foglalkoznak. Az már csak természetes, hogy ahol a gazda – ez esetben az állam a korábbi kormányok képében – ennyire figyel az üzleti ügyeire, az eredmények sokadrangúak. Pedig egy felelősen gazdálkodó kormány kezében az állami vállalatok komoly bevételeket termelhetnének az államkassza számára, amit vissza lehet forgatni az adófizetők javára számtalan úton, a közberuházásoktól kezdve a szociális juttatásokig.

A jelentéssel bemutatnak egy sor adatot is, de ezekben mazsolázni nincs sok értelme, mert az eredményeket kontextusban kell értékelni, ha a lényegyet

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

24

CSÜTÖRTÖK

Ma KINGA és KINCŐS, holnap JAKAB és KRISTÓF napja

Az év 205. napja, hátravan 160 nap

5:53

21:04

4:51

21:19

A nappal hossza: 15 óra 11 perc

Ma KINGA és KINCŐS, holnap JAKAB és KRISTÓF napja

Az év 205. napja, hátravan 160 nap

IDŐJÁRÁS

Zivatar lehetséges

Hőmérséklet: max.: 33 °C min.: 17 °C

naptár

Isten éltesse!

JAKAB: bibliai név, a héber Jákób görög változatának magyar formája. Jelentése ismeretlen.

KRISTÓF: a görög Krisztophorosz névből származik, Krisztust hordozó.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2025. július 23.	
1 €	5,0693 lej
1 \$	4,3189 lej
100 Ft	1,2700 lej
1 g arany	476,3851 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Új elektromosjármű-töltő állomások Maroskeresztúron

Két új elektromosjármű-töltő állomást helyezett üzembe júliusban a Maroskeresztúri Polgármesteri Hivatal. A helyi lakosok és az átutazók által egyaránt használható töltő-állomások könnyen megközelíthető helyeken találhatók: a községközponti Malom utcában és a székelykakasdi Fő utcán – adta hírül közösségi oldalán Kovács Edit polgármester.

Vakációs bibliahét a Gecse utcai Kistemplomban

Jövő héten, július 28-tól, hétfőtől augusztus 1-jéig, péntekig vakációs bibliahétre várják az óvodáskorú (3–5 éves) és 0–6. osztályos gyermekeket a marosvásárhelyi Kistemplomba és gyülekezeti házba (Ștefan cel Mare utca 27. szám). A bibliahét központi témája a szabadítás, a résztvevők öt „vízes” történeten keresztül érthetik meg jobban az isteni gondviselés lényegét. A naponta 10 és 13 óra között zajló élményteli programban közös játék, éneklés, kézműveskedés és megannyi beszélgetés szerepel. A részvételi szándékot, annak érdekében, hogy a szervezők elegendő kelléket tudjanak biztosítani a gyerekeknek, az esemény Facebook-oldalán, az alábbi linken elérhető táblázat kitöltésével kell előzetesen jelezni: bit.ly/3GherOW,

MaKiTa-tábor Marosszentgyörgyön

Ezen a héten zajlik a XV. Marosszentgyörgyi Kis Művészek Tábor a helyi római katolikus plébánián. Az együtt-létre Izsákról, Kecskemétről, Székelyszentkirályról, Borzontól és Marosvásárhelyről is érkeztek résztvevők a szentgyörgyiek mellett. Az egyhetes művészeti-vallási tábor programjában – a jubileumi szent év kapcsán – egy zárándoklat is szerepel Gyulafehérvárra, ahol a Jubilate ifjúsági kórus, a Soli Deo Gloria vegyes kar, a marosszéki Harmónia férfikar és a Szent György egyházközségi kórus együtt énekel a székesegyházban a gyerekekkel. A táborzáró szentmisét július 27-én, vasárnap 10 órától tartják.

Terápiás program szenvedélybetegeknek

A Bonus Pastor Alapítvány augusztus 4–15. között 12 napos terápiás programot szervez Szentkatolnán szenvedélybeteg férfiaknak és nőknek, valamint hozzátartozóiknak. A felvétel előzetes interjú alapján történik, amelyre személyes jelentkezés szükséges, határidő: július 28. Marosvásárhelyről és környékéről McAlister Magdolnánál lehet jelentkezni a 0752-246-814-es telefonszámon.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐHELYETTES:

Vajda György

LAPSZERKESZTŐ:

Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Figyelmeztető sztrájkot tartott a Columna-SCOR szakszervezet

A közigazgatásban és a szociális ellátásban dolgozókat tömörítő szakszervezet szerdán 11–13 óra között figyelmeztető sztrájkot szervezett e két szektorban.

A 16 ezer közigazgatási dolgozót tömörítő szakszervezet figyelmeztető sztrájkja országos szintű volt, amely 1200 polgármesteri hivatalt és 400 szociális ellátási egységet érintett.

A szakszervezet a Bolojan-kormány első két megszorító csomagja, illetve a tervezett harmadik csomag ellen tiltakozik, tekintettel arra, hogy a kormány mellőzte a társadalmi párbeszédet a szakszervezetekkel.

A szakszervezetek az ellen tiltakoz-

nak, hogy személyzetcsökkentést hajtsanak végre főként a vidéki polgármesteri hivatalokban, hogy visszaminősítsék a közigazgatási egységeket a kistelepüléseken, és hogy a közalkalmazottak, nevezetesen a jegyzők, könyvelők, urbanisztikai szakemberek két-három polgármesteri hivatalban teljesítsenek szolgálatot. Tiltakoznak az adóemelés, a bércsökkenés, a kollektív munkaszerződés előírásainak megszegése ellen a szociális ellátásban dolgozók esetében.

A Bolojan-kormány intézkedései a kis jövedelmű alkalmazottakat érintik leginkább, ami a július 7-én bejelentett általános sztrájk kirobbantásához vezet. Ere július 30-án kerül sor –

tájékoztattak a szakszervezeti vezetők, Puiu Lucian Ciprian szakszervezeti elnök és Crăciun Adrian megyei szakszervezeti vezető.

Elmondásuk szerint Maros megyében 27 polgármesteri hivatalban, az Egészségügyi Pénztárnál, a Szociális Ellátási és Gyermekevédelmi Igazgatóságnál, valamint a Szociális Kifizetési és Ellenőrzési Ügynökségnél tartottak figyelmeztető sztrájkot.

Maros megyében több mint 30 vidéki közigazgatási egység csatlakozott a tiltakozáshoz, a figyelmeztető sztrájkban részt vevők számát 400-ra teszik – tájékoztatott Crăciun Adrian szakszervezeti vezető. (m.)

Nem fagyasztja be a kormány az Anghel Saligny program beruházásait

Nem fagyasztja be a kormány az Anghel Saligny közművesítési program beruházásait – jelentette be Sorin Grindeanu szociáldemokrata pártelnök a koalíciós pártok vezetőinek szerdai ülését követően.

A politikus beszámolója szerint alakulatának három fő célja volt az ülésen: megvitatni a második deficitcsökkentő csomagba szánt javaslatokat, korrigálni az első deficitcsökkentő csomag bizonyos döntéseit, illetve megoldást találni az Anghel Saligny program fontos beruházásainak folytatására. „Úgy gondoljuk, sikerült érvényesíteni a józan ész hangját: nem fagyasztjuk be az Anghel Saligny program beruházásait” – tette hozzá. Grindeanu rámutatott, az Anghel

Saligny program „nem egy politikai program”, ezt bizonyítja szerintük az is, hogy valamennyi párt polgármesterei kérték a beruházások folytatását. „Az utakba, a csatorna-, víz- és gázhálózatokba történő beruházásokkal a kormány valójában a kis és közepes méretű településeken élők életminőségének javításába ruház be. Erről van szó, semmi másról” – szögezte le.

A PSD elnöke azt is hangsúlyozta, hogy a beruházások finanszírozása az uniós szabályok szerint történik,

„egyik megyei tanácselnök vagy polgármester sem viszi haza a pénzt”. „Aki lopott, az fizessen meg érte, menjen börtönbe (...), de nem lehet ilyen-olyan gyanúkra hivatkozva egész közösségeket szegénységre ítélni” – nyomatékosította.

A PSD elnöke azt is közölte, hogy a koalíciós pártok döntése értelmében a következő két-három héten a megyei tanácselnökök és a prefektusok a fejlesztési minisztérium illetékeseivel közösen áttekintik megyeik projektjeit, azok megvalósítási és finanszírozási stádiumát, „hogy egyik beruházást se kelljen befagyasztani”. (Agerpres)

RENDEZVÉNY

Együtt Parajdért: „nem vagytok egyedül!” – adománygyűjtő koncert

A Little Hope Egyesület szervezésében adománygyűjtő koncertre kerül sor július 27-én, vasárnap 17 órától Marosvásárhelyen a parajdi veszélyzónából kilakoltatott 45 család megsegítésére. A Little Club & Lounge udvarterében (a régi Sörház udvarán, a Sinaia utca 3. szám alatt) a Bronx és a DreamFlow együttes, Molnár Jócó, Rudán Joe, ezt követően pedig Vikidál Gyula és Homonyik Sándor lép közönség elé. Kapunyitás 12 órakor, a színpadi programok előtt gyermekfoglalkozások várják a látogatókat. A koncerteket ökumenikus ima előzi meg Iszlai Béla parajdi református lelkipásztor, Jakab Emese unitárius lelkész és ft. Balázs Ferenc római katolikus plébános szolgálatával. A 30 lej értékű adományszelvények a helyszínen kaphatók. A rendezvény bevételét a szervezők a parajdi református egyházközség közreműködésével adományozzák a rászoruló családoknak.

Búcsú Tófalván

Július 27-én, vasárnap 18 órától Marosszentgyörgy filiájában, a tófalvi kápolnában Szent Anna-búcsút tartanak. A szentmisét és szentbeszédet Vinzenz Brendler pirnai (Németország) plébános tartja. A szentmise végén megáldják, majd a templom udvarán ünnepélyesen felhúzzák a székely zászlót.

Nyárádmente Fesztivál

Augusztus 1–3. között zajlik a fesztivál rendezvényeinek zöme, de az ezt megelőző időszakra is számos programot kínálnak. Július 26-án, szombaton biciklitúrát szerveznek a torboszlói Csűrmúze-

umba és gyalogtúrát a Kis-Nyárad forrásához. Ugyancsak szombaton átadják a Studium Alapítvány szolgálati lakásait. Vasárnap a Köllő Melinda által vezetett gyógynövénytúrára várják az érdeklődőket. Július 29-én, kedden a Mini-Nyárad Múzeumhoz szerveznek látogatást a gőzmozdonyos kisvonaton, és beszélgetésre is sor kerül Novák Csaba Zoltánnal a helyi és országos kisebbségekről. 30-án bemutatják a Nyárádmenti Termék bejegyzett márkanévet, és hivatalosan is megnyitják a fesztivált. A rendezvény teljes és részletes ismertetését a Nyárádmente Fesztivál Facebook-oldalán érdemes követni, ahol minden tudnivalót közölnek a szervezők.

Vakációs programok a múzeumban

A Maros Megyei Múzeum munkatársai izgalmas foglalkozásokra várják a gyermekeket. A múzeum történeti és régészeti részlegén július minden keddjén (tehát utoljára 29-én) lesznek tevékenységek 10 és 12 óra között. Bejelentkezni a 0747-773-299-es telefonszámon lehet. A Kultúrpalota művészi galériában július 30-án, szerdán az agyaghadserg rejteleyeiről lesz szó. Előzetes regisztráció a 0726-600-565-ös telefonszámon vagy az education@muzeulmures.ro e-mail-címen. A részvételi díj személyenként 10 lejbe kerül. A múzeum néprajzi és népművészeti részlegén július 24-én, csütörtökön 10 órától 12 óráig gyöngyfüzés lesz, egy hét múlva, 31-én pedig a fonás mesterségével ismerkedhetnek meg a résztvevők. Bővebb tájékoztatás és feliratkozás a 0365-440-427-es telefonszámon. A természet-tudományi múzeumban július 25-én, pénteken 10 és 12 óra között a Madarak másként! című foglalkozásra várják a gyermekeket. Feliratkozás kedden, szerdán és csütörtökön 9 és 13 óra között a 0740-189-067-es telefonszámon vagy a múzeumi részleg Horea utcai székhelyén. A részvételi díj 10 lej.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Tűz ütött ki a iași-i Cuza Vodă szülészeti klinikán

Tűz ütött ki szerdán a iași-i Cuza Vodă szülészeti és nőgyógyászati klinika alagsorában; a pácienseket és a személyzetet evakuálták a füst miatt.

A Iași megyei katasztrófavédelmi felügyelőség (ISU) tájékoztatása szerint a tűzoltóknak rövid idő alatt sikerül eloltaniuk a tüzet, amely az épület alagsorában levő egyik műszaki helyiségben ütött ki egy elektromos generátor meghibásodása

miatt, és mintegy 30 négyzetméteres felületet érintett. A hatóságok kiadták a jelentős számú mentőegység bevetését igénylő incidensek esetében alkalmazott vörös jelzésű riasztást, és hét tűzoltókocsit vezényeltek ki a helyszínre.

Megelőző intézkedésként 224 páciént – 111 gyermeket és 96 kismamát –, valamint a személyzet 50 tagját evakuálták az épület érintett szárnyából. *(Agerpres)*

Izraeli légvédelmi rendszereket vásárol a védelmi minisztérium

A romániai hatóságok aláírták a keretmegállapodást rövid hatótávolságú légvédelmi rakétarendszerek beszerzésére az izraeli Rafael Advanced Defense Systems céggel – közölte hétfőn a védelmi minisztérium.

A közlemény szerint a keretmegállapodást pénteken írta alá a román védelmi minisztérium fegyverkezési főosztálya és a Romtehnica állami vállalat a Rafael Advanced Defense Systems izraeli céggel a SHORAD-VSHORAD (rövid és nagyon rövid hatótávolságú légvédelmi rendszerek) beszerzésére vonatkozó program keretében.

Az izraeli cég nyerte meg a román állam által meghirdetett meghívásos nemzetközi közbeszerzési eljárást.

A minisztériumi közlemény szerint a keretmegállapodás három további szerződést tartalmaz.

Ezek hat légvédelmi rendszer megvásárlására vonatkoznak, és arra is kitérnek, hogy az izraeli cég a betanításban, a municióval való ellátásban és a logisztikában is segít a román félnek. A beruházás értéke hea nélkül 10,33 milliárd lej, azaz több mint kétmilliárd euró.

A hét évre szóló keretmegállapodás szerint az első két légvédelmi rendszert három év alatt kell leszállítani az izraeli

gyártónak, a határidőt az első további szerződés aláírásától számítják.

A SHORAD-VSHORAD rövid hatótávolságú légvédelmi rendszerek beszerzésére vonatkozó programot 2020-ban hagyta jóvá a román parlament.

Ionuț Mosteanu védelmi miniszter nemrég a közszolgálati televízióban megerősítette, hogy megvan a nyertese a közbeszerzési eljárásnak.

Mint közölte, Románia olyan légvédelmi rendszereket vásárol, melyek az izraeli Vaskupola alapját is képezik. Aláhúzza: Románia nem rendelkezik ilyen rakétaelemekkel, de szüksége van rájuk. *(MTI)*

Donald Trump a „nem túl távoli jövőben” Pekingbe látogathat

Donald Trump szerint a „nem túl távoli jövőben” Pekingbe látogathat, eget téve Hszi Csin-ping kínai elnök meghívásának – az amerikai elnök erről kedden beszélt, amikor a Fehér Házban találkozott ifjabb Ferdinand Marcossal, a Fülöp-szigetek elnökével.

Trump hangsúlyozta, hogy számos helyről kapott meghívást, és a látogatásokra vonatkozó döntések hamarosan megszületnek.

Hszi Csin-ping szeptember elejére, a II. világháború ázsiai lezárásának 80. évfordulás ünnepségére mind Donald Trump amerikai, mind Vlagyimir Putyin orosz elnököt meghívta, és a Kreml a napokban nem zárt ki egy orosz–amerikai találkozót a kínai fővárosban, amennyiben mindkét vezető ott tartózkodik.

Trump egyben azt hangoztatta, nem bánja azt, ha a Fülöp-szigetek Kínával is kapcsolatokat épít.

Ifjabb Ferdinand Marcos az amerikai elnök dolgozósobájában tartott megbeszélésen hangsúlyozta, hogy országa és annak polgárai számára – a történelmi múlt okán is – az Egyesült Államok a

legerősebb, legszorosabb és legmegbízhatóbb szövetséges. Ugyanakkor azt is kijelentette, hogy országa számára nincs szükség „egyensúlyozásra” az Egyesült Államok és Kína között, mert független külpolitikát folytat.

Az amerikai elnök kérdésre válaszolva súlyos következményeket sürgetett a közelmúltban nyilvánosságra hozott dokumentumok tartalmára alapozva, amelyek szerint a 2016-os demokrata választási vereség után a leköszönő Obama-adminisztráció vezető tisztségviselői állítólag hírszerzési iratokat hamisítottak arról, hogy a választási eredményt befolyásoló orosz beavatkozási kísérletek történtek.

Az elnök úgy fogalmazott, hogy a Nemzeti Hírszerzés igazgatója által nyilvánossá tett iratok tanúsága szerint a tör-

téntek irányítója Barack Obama akkori elnök volt, akit „bandafőnöknek” nevezett, a történeteket pedig „hazaárulásnak”.

Donald Trump hozzátette, hogy itt az ideje a felelősöket megtalálni, és az ügygel összefüggésben megemlítette Hillary Clinton akkori külügyminisztert, 2016-os demokrata elnökjelöltet, Joe Bident, Barack Obama alelnökét, valamint James Comey-t, a Szövetségi Nyomozó Iroda (FBI) egykori igazgatóját és John Brennan, a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) volt igazgatóját.

Tulsi Gabbard, a Nemzeti Hírszerzés igazgatója (Director National Intelligence – DNI) a hétvégén nyomozati indítvánnyal juttatta el a feltárt dokumentumokat az igazságügyi minisztériumhoz, valamint a tárca felügyelete alá tartozó Szövetségi Nyomozó Irodához.

A minisztérium hétfőn jelezte, hogy az iratokat megkapta és befogadta. *(MTI)*

Tűz ütött ki a iași-i Cuza Vodă szülészeti klinikán

ORSZÁG – VILÁG

Több mint 112 ezer diákot soroltak be kilencedik osztályba a számítógépes elosztás alapján

A képességfelmérő vizsgán részt vett tanulók számítógépes elosztását követően a felvételire beiratkozott 115.638 diák közül 112.196-ot (97,02 százalék) soroltak be kilencedik osztályba a megjelölt opciók alapján – derül ki az oktatási minisztérium szerdán közzétett adataiból. A minisztérium közleménye szerint 48.912 tanuló (43,6 százalék) az első opcióként megjelölt osztályba jutott be. A minisztérium által jóváhagyott ütemterv szerint a diákoknak július 24–29. között kell eljuttatniuk a beiratkozáshoz szükséges iratokat annak a középiskolának a titkárságára, ahova a számítógépes elosztás nyomán bejutottak. A most lezárult felvételi szakaszban 3442 tanulót nem osztottak be egyik osztályba sem, a felvételi második, augusztus 1–19. között zajló szakaszában 6606 líceumi hely vár betöltésre. *(Agerpres)*

Menesztették Cristian Popescu Piedonét a fogyasztóvédelmi hatóság elnöki tisztségéből

Aláírta szerdán Ilie Bolojan kormányfő a Cristian Popescu Piedonét az Országos Fogyasztóvédelmi Hatóság (ANPC) elnöki tisztségéből felmentő rendeletet. Ioana Dogioiu kormányzóvivő szerint a miniszterelnök az ANPC-től, illetve a korrupcióellenes ügyészségtől (DNA) kapott dokumentumokban foglaltak alapján hozta meg a döntést, ezek szerint ugyanis Piedone nem gyakorolhatja a vezetői tisztséget. Az ANPC új vezetőjének kinevezéséig Sebastian Ioan Hotca jelenlegi alelnök látja el az elnöki feladatokat. A DNA kedd este közölte, hogy hatvan napra hatósági felügyelet alá helyezte az Országos Fogyasztóvédelmi Hatóság elnökét, Cristian Popescu Piedonét, aki ellen nem a nyilvánosságnak szánt információk felhasználása vagy illetéktelen személyek ilyen információkhoz való hozzáféréseének engedélyezése miatt indult büntetőeljárás. *(Agerpres)*

Vihar készül a paradicsomban

(Folytatás az 1. oldalról)

akarjuk belőlük kihámozni. Csak egy példa, hogy a legnagyobb bevételt termelő állami cég a vízerőműveket működtető társaság, de hogy ennek az eredményei mennyire értékelhetők jónak, azt csak a szakterület más cégeivel összevetve lehet érdemben értelmezni. Ennek a jelentésnek pedig nem az volt a lényege, ezek az adatok a közvéleménynek szóltak, a kormány a bizalmi indexét is javítani akarja a bevételein túl azáltal, ha az állami szféra jó pénzért gyenge munkát végző szakijaira sújt le.

Ami világos, hogy az állami cégszféra teljesítménye senkit nem érdekelt az illetékes döntéshozók közül. A kormány az eddigi jelek szerint ezeknek a cégeknek a kiadásait veszi górcső alá, és igyekszik majd lefaragni belőlük. Ez anyagilag sem egy kis kérdés, mert ebben az ezres cégbázisban százezres alkalmazotti gárda van, és ezeknél a vállalatoknál az alapszintek felett nem minimálbér szerepel a fizetési cédulán, hanem középvezetők-től felfele annak a többszöröse. Azonkívül a vezetőtanácsokban, felügyelő testületekben is zsíros jutatások járnak a munkáért, aminek az eredménye világosan láthatóan a kutyát nem érdekelte. De az anyagiakon túl ez a kérdés politikailag is egy darázsfé-szek, mert ezeknél a cégeknél a kényelmes és jól fizetett állásokat pártkönyvvvel, jellemzően szoci politikai hátszéllel lehet elfoglalni, nem véletlen, hogy ők viselkednek a leginkább ellenzéki módon a megszorításokkal kapcsolatban. Ez a cégszféra az ő klienseiknek a paradicsoma. Anyagilag milliárdos, politikailag igen kényes lesz ez a megszorító menet a kormány számára. De ha komolyan végigviszik, és a mostani kiadáslefaragásokon túl rendet raknak ezeknek a vállalatoknak a gazdálkodásában is, az hosszú távon is komoly hasznot jelenthetne az adófizetők számára.

A hivatás nem csak a tudásról szól

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ünnepség nyitómozzanataként hálaadó ökumenikus istentiszteletre került sor *Papp Noémi* evangélikus lelkész, *András Csaba* jezsuita egyetemi lelkész, *Nagy László* nyugalmazott unitárius lelkész, valamint *Henter György* református lelkész szolgálatával.

Az ünnepi köszöntők sorát *prof. dr. Nagy Előd*, a MOGYTTE rektorhelyettese nyitotta meg, aki kiemelte, hogy a várteplomi ünnepély közel három évtizedes régiséggel rendelkezik, ami „szép szimbóluma az állandóságnak, a megmaradásnak, az anyanyelvünkhöz való ragaszkodásnak”.

Rávilágított többek között arra, hogy az emberi egészség ápolása és megtartása köré fonódó hivatás bámulatos, de ugyanakkor nehéz is – akárcsak azok az akadályokkal tűzdelt egyetemi évek, amelyek a ballagó diákok mögött állnak. A rektorhelyettes rámutatott a közösségi élet fenntartásának fontosságára is.

„Tanuljatok meg ne csak a magatok, hanem a baráti és tágabb közösségek javára is tenni” – mondta, majd Karinthy Frigyes szavait idézte: „ne tétovázz, ne félj, ne féltsd magad, csak az kap ingyen, aki ingyen ad”. Köszöntője zárásaként *prof. dr. Nagy Előd* nyomaté-

kosította a nemzeti öntudat és az anyanyelv megőrzésének jelentőségét. „A magyarságotokat, anyanyelveteiket ne adjátok fel soha, sehol, bárhova is vetődnétek a világon” – engedte útnak a ballagókat a rektorhelyettes.

Dr. Kerekes-Máthé Bernadette Evelyn fogorvos, egyetemi előadótanár beszédében említést tett többek között a diákevek nehézségeiről, amelyek formálták és – reményei szerint – erősebbé tették a végzősöket. Úgy fogalmazott, hogy bár próbára lett téve a diákok empá-

tiája, türelme és alkalmazkodóképessége, mégis nagy szükségük lesz ezekre a készségekre pályájuk során. Kiemelte, hogy a ballagók által választott hivatásokban folyamatos a fejlődés, ezért elengedhetetlen, hogy szüntelenül frissítsék és bővítsék tudásukat, ismereteiket. Útravalóul a következő szavakat intézte az ünneplő közösséghez: „A tarsolyotokban legyen mindig kéznél egy csipetnyi humor, egy adag empátia, egy szeletnyi alázat, egy darabka türelem, egy maréknyi jókedv, egy vedernyi igényesség, egy

zacskónyi szeretet és egy jó kanálnyi kíváncsiság.”

A ballagó diákok nevében *Székel Ferenc*, az általános orvosi kar végzős hallgatója szólt az egybegyűltekhöz, aki többek között rámutatott arra, hogy az elmúlt évek tapasztalatainak köszönhetően nemcsak szakmailag nőttek fel, hanem emberileg is. „Megtanultuk, hogy ez a hivatás nem csupán a tudásról szól, hanem az emberségről is. Hogy nemcsak diagnózist kell mondani, hanem reményt is kell adni. Nemcsak kezelni kell, hanem jelen lenni szívvel-lélekkel, emberként.” Hallgatótársaihoz intézett szavaiban úgy fogalmazott: „kívánok nektek,



Fotók: Karácsonyi Zsigmond

nekünk hitet, bátorságot, kitartást, és soha ne feledjük, miért indultunk el ezen az úton.”

Az ünnepi köszöntők sorát Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának képviselője *Varga Ferenc* konzul zárta, aki egyebek mellett kiemelte, hogy a ballagási ünnepségnek otthont adó marosvásárhelyi Vártemplom „méltó díszletül szolgál annak az ünnepnek, amely a tudás, az elköteleződés és a jövőbe vetett bizalom diadalát hirdeti”.

Úgy fogalmazott, hogy az évzáró ünnepség nem csak mérföldkő, hanem biznyságtétel is arról, hogy „Erdély szívében továbbra is létezik magyar orvosképzés, létezik magyar tudományos műhely, amely megőrzi és továbbadja nemzedékről nemzedékre mindazt, ami a szak-

mai tudás mellett a magyar identitásból is fakad.”

Az ünnepség egyik kiemelkedő mozzanataként sor került az „utolsó névsorolvasásra” – a végzős diákok átvehették díszokleveleiket. Összesen 302 diák búcsúzott az alma matertől az általános orvosi karról, a fogorvosi karról, a gyógyszerészeti karról, az általános asszisztensi karról, illetve román tagozaton végzett magyar anyanyelvű diákok a fogtechnika, balneo-fiziko-kinetoterápia és rehabilitáció, nutrició és diétetika, valamint orvosmérnöki szakokról. *Dr. Szabó Béla* professzor, a MOGYTTE magyar tagozatának vezetője az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának alelnökeként adta át az EME-díjat az egyes karok évfolyamelsőinek. A gyógyszerészeti karon magyarul tanuló és kiemelkedő eredménnyel rendelkező végzős hallgatók számára létrehozott *Dr. Formanek Gyula*-emlékdíjat *dr. Sipos Emese* professzor, a Studium Prospero Alapítvány kurátora nyújtotta át.

A Studium Prospero Alapítvány által létrehozott rangos Miskolczy Dezső-emlékdíj immár 25 éve őrzi az egyetemalapító professzor emlékét. Az alapítvány kuratóriuma az elmúlt negyedszázadban mindössze 12 alkalommal ítélte oda olyan személyeknek, akik kiemelkedő munkát végeztek a marosvásárhelyi magyar orvos- és művészetképzésért, az oktatási infrastruktúra fejlesztéséért és ezzel az erdélyi magyar közösségért. Idén ketten részesültek a rangos elismerésben: *prof. dr. Brassai Zoltán* kardiológus professzor, illetve *Révész Máriusz*, a Miniszterelnökség aktív Magyarországról felelős államtitkára, akiket *dr. Ábrám Zoltán* professzor, valamint *dr. Vass Levente* parlamenti képviselő, a Studium Prospero Alapítvány ügyvezető elnöke méltattak.

Az ünnepség legmeghatóbb pillanata minden bizonnyal a végzős hallgatók eskütétele volt: több mint 300 ballagó ajkáról szólt magyar nyelven a hippokratészi eskü, *dr. Szász József Attila* dékánhelyettes vezetésével. A ballagási ünnepség méltó zárásaként a jelenlevők közösen énekelték el a nemzeti imát.

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

Nem vagyok megszállott ószerjáró. Legalábbis ehhez tartom magam. Évente három-négy, olykor több alkalommal is kilátogatok a szülővárosom változó helyszínein megrendezett vásári fortyogásba. Voltam a nyolcvanas években – a rendszerváltás előtti nyomott, mégis izgatott lelki és anyagi viszonyok közepette – a Maros-parton, ahol átvágva a kishídon, már az árvízvédelmi töltésen megkezdődött a kínálat, és tartott a betonplacc végéig, ahol napközben a gépkocsivezetést tanulók kaptak leckéket a kormányzás művészetéből. Egykor ez a terep a mezőgazdasági középiskola tangazdasága volt, amit a város 1942-ben létesített. Emitt magam is árultam ezt-azt, viciket és vacakot. Meg is kérdezték a nénik, „de ugye, lelkem, nem halottól van?” Megismerkedtem azokkal, akik ekkor várták a kivándorláshoz szükséges ún. „nagy formulárt”, vagy már az utolsó dolgaiktól akartak pár lejért megválni, mielőtt kilépnek a nagy- vagy álomvilágba.

Időközben megfordultam más alkalmi vásárokon is, Frankfurtban a Majna partján és Londonban a Portobellón, Avignonban, Kolozsváron. Egyszer kifogtam egy vásárnapot Temesvárott. Viszont hiányzik ószerkultúrámból a bukaresti „talcio” és a budapesti Ecseri. Még pótolható.

Aztán hosszabb szünet következett bolhapiaci tevékenységem sorozatában, én már csak azt a helyszínt ismertem meg, amely a Nagy- vagy Bodor-híd tövében virágoztatta fel Marosvásárhely vásárvárosi hírnevét. Ez az ún. Híd utcai tűzérkaszárnya udvara volt, rejtélyes romok között nyíló terekkel, amelyet a Liget felől is megközelíthettél. Ez már a felszabadult Vásárhely volt, ahol a Bibliától és hitterjesztői propagandairatoktól a legrozsdásabb csavarkulcsig minden eladó volt. Lakhelyem földrajzi helyzetéből kifolyólag – miután a célirányos társasgépköcsi hosszas várakozás után sem tartotta fontosnak jelenlétével tüntetni, bérautóval kellett kimenni.

Nem kellett – igazatok van –, szerettem volna. Vágytam látni, gusztálni, mit kínál a roma és a nem roma árusok hada. A nagyobb téren uralkodott a ruhakínálat. Övék voltak a pultok, sátrak, standok, amelyek minden méretben, színben és szagban sorakoztak, halmozódtak a szabadidőcipők, fehérneműk, sapkák és öltönyök, szoknyák, réklik, blúzok és előruhák. A hangos rikkancstempótól szinte megsüketült a gyanútlan vásárló. Itt már valódi régiségeket is láttam, és találkoztam már-már hivatásos régiségvadászokkal, értő eladókkal. Jó volt beszélgetni velük. Mit vásároltam? Hát, képeslapokat, néha akadt egy-egy bagoly (valami szilárd anyagból képezve), egyszer még egy Harley-Davidson motorkerékpár-márkajelvényt is vételeztem. Sőt kaptam ajándékba egy nagylelkű mindenestől francia szabadkőműves jelvényeket. Minden van, csak kell hozzá az a huncfut garas.

Végül itt van a mostani, amely a legtávolabbi, hiszen ez már az

egykori Meggyesfalva (Marosvásárhely hivatalosan 1956-ban kebelezte be) szívében, a valamikori Hangya szövetkezet központi, mezőgazdasági terményeket feldolgozó üzeme, más néven a Kaláka területén foglal óriási helyet. Többzsebes, ereszkedős, emelkedős, szűk szorossal is büszkélkedő forgatag. Ezúttal is a ruhások viszik a prímet. De megnyugtató, hogy van határtalan mennyiségű kerámia-, porcelán- és üvegáru – nyugati eredetű (holland és német söröskupák p.o.), műanyag csecsebecsék, látszerek, laptopok és más elektronikai adathergelők, ónku-pák, gázlámpák, kézimalmok, darálók, könyvek, klasszikus lemezek, CD-k, videokazetták, ógermán sajt szeletelők és rádiókészülékek nemesfa-dobozban, képek, giccsek és keretek, kerti szerszámok, érmék, sétabotok, angyalmintás baseballütők, játékok, kisautók (Matchbox) és színes ceruzák, füzetek, lejárt szavatosságú tankönyvek és élelmiszerek, piaci zöldség, vadászokni és rengeteg műszaki

cikk, melyek nevét és hivatását ismerni illenék.

Barátaimmal járjuk a végtelen sorokat. Olykor ismerőssékké akadunk össze, rövid párbeszéd következik, információcsere, sietünk tovább szerezni, látni, lecsapni. Mintha attól tartanánk, hogy elkapják előlünk azt, amire régtől vágyunk. Aztán lehuppanunk az egyik laci- (inkább Vasile) konyhánál, van árnyék, sör, üdítő, és összeépítjük miuttejben-vajban megfűrésztjük érzékeinket, majd továbblépünk, torlódunk. Olyan ez, mint a mesében a szegénylegény sorsa. Szerencsét próbálunk.

Erről jut eszembe: abban a régi szocialistás világban az ószert általános megvetettség övezte a propaganda- és a párthű körökben. Öntudatos kommunista nem jár ószerre, mindent vadonatújban vásárol meg. Az ószer: osztályidegen árucarnok. A sajtóban megjelenő írásokban általában e témában a lesajnálás dominált. Ma viszont kaland, kikapcsolódás, haszon-szerzés, vásárnap, túra, az öltözködési kultúra fejlesztése, giccsparré, napszúrás, ismerkedés a piac vastörvényeivel.

Egy piackutató feljegyzéseiből



SZERKESZTETTE: BODOLAI GYÖNGYI

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (62.)

Máray Sándor naplója

1938-ban jelent meg Márai Sándor *Négy évszak* című prózai epigrammakötete (*Füveskönyve* előzményeként). A *Betegek* cím alatt a hirtelen támadó fertőzésekről ezt írja: „Ezek a könnyű, heves betegségek, melyek úgy törnek reánk, mint egy bűnös szenvedély, hidegrázással és hasmenéssel; s csakugyan, a háznép gyanakodva és fejcsóválva állja körül a betegágyunkat, mintha tilosban jártunk volna. Mit is csinált, titokban, a gazember?” (Márai: *Négy évszak. Szeptember, Betegek*. Helikon, 168.)

Kiss Zsuzsanna

Lebilincselő olvasmány

Márai naplója, a posztumusz teljes napló. Az 1945-ös napló egyik visszatérő témája az oly sokat szenvedett magyarság újabb erkölcsi bukása, a folytonos kényszerhelyzetek miatti hanyatlása, az író szóhaszná-lata szerint „gerinctörése”: „Az angolszászok, mint a csábító, megint a magyarság fülébe suttogják: szakítson erőszakos férjével; most az orosz-szal, de nem ígérk, hogy elveszik feleségül, ha szakít. Ma egy éve pontosan így biztattak, hogy szakítsunk a németekkel. Csak éppen nem segítettek, akkor sem. Nagy hatalmak halálos ölelésében vergődik egy nép, s az angolszászok nyájasan biztatják. Legyen ’gerinces’. Csak éppen közben eltörik a gerince, de erről senki sem beszél.” (A teljes napló: 1945. Bp., Helikon, 2023, 352.)

Gyűjtőszóval démonnak nevezi az emberben lapuló gyengeségeket, amelyek adott körülmények hatására nemcsak gonosszá tudják tenni „gazdájukat”, hanem meg is betegítik.

Nyomorúságban, betegségben, nagy veszteségek és vészhelyzetek esetén, ez a démon: „legnagyobb ellenfelünk elcsitul, meglapul, nem jut szóhoz. A démon – a hiúság, az érzékiség, a kapzsiság, az unalom és a viszolygó kíváncsiság, a kielégületlenség démona – tehetetlen, mikor Isten keze van az emberen. Ilyenkor szenvedünk, de ez a szenvedés elviselhető. Nagy erőket mozgósít bennünk [...]. A cukorbetegnek, a vesebetegek az ostrom alatt gondatlanul éltek, ettek-ittak mindent, kutya bajuk nem volt. Most, négy hónappal az ostrom után, mikor az emberek egyedül maradtak életük és egyéniségük démonával, megint jelentkeznek a testi betegségek.” (A teljes napló: 1945. 2023, 307.)

Csalódott Amerikában

A teljes napló utolsó, 18. kötete Márai időskori éveinek feljegyzéseit tartalmazza. Az „időtöltött” (élünk Petelei István kifejezésével) író ekkor is sokat foglalkozik a körülötte, otthon és a széles világban zajló folyamatokkal. Figyelmét ugyanakkor a betegségek, a beteggondozás, a kórházak és a halál kérdései ragadják meg. Iróniával beszél a modern amerikai jóléti társadalom reklámparáról, amely luxuselfekvőt hirdet morbid tárgyilagossággal: „Töltse utolsó napjait a Mercy kórházban”. Így szól a meghívó, ám e fényűzéshez a rengeteg pénz mellett halálos betegség szükségeltetik:

„terminal illnessben kell szenvednie” a gazdag jelentkezőnek, jegyzi meg Márai. Állítja, hogy az efféle luxuskórházak üresek, mert a napi ápolás díját már a biztosítók sem tudják kifizetni: tehát az amerikai álom átlagos polgárai „otthon maradnak, bevesznek egy aspirint”...

Felháborodva és elborzadva említi egy szülői gondatlanságból következő kettős gyermekhalál híré. Elbeszéli, hogy lakásuktól nem messze, nyári forráságban két kislányt benn hagytak egy kocsi-ban a parkolóban. A kislányok apja Texasba utazott, anyjuk pedig állítólag nem tudta, hol vannak a gyermekei – a két „elfelejtett” kislány szörnyethalt, megsült a forró autóban.

Mit jelent számukra az orvos

A majdnem négy évtizedes önkéntes száműzetésben élő író eleve nem sokat remélt Amerikától, csalódottsága kora haladtával csak fokozódott. „Támolyogva vaksin szemfűlesek lesznek az öregek – nem utaznak, csak helyet változtatnak” – írta. Élete talán legsötétebb időszaka volt az 1984-es és 1985-ös év, amikor beteg feleségét ápolta s kísérte el a halál pillanatáig. A naplóból tudjuk, hogy az idős Lolán több szemmütét végeznek el, de látása egyre romlik, végül már szinte teljesen vak. Alacsony vérnyomással többször összeesik, ilyenkor az író eleinte orvost hív, aztán már megtanulja, hogy mit kell tennie: ágyba támogatja a drága beteget, aki elalszik, majd tiszta tudattal, jól ébred. „Így is csodálatos élni!” – vallja Márai... Felesége és saját öregkori betegségei kapcsán fogalmazza meg, hogy mit is jelent számukra az orvos: „ember, aki nem ismert ’kis’ és ’nagy’ betegséget, közönséges vagy rendkívüli ’eset’-et; aki belép egy szobába, ahol beteg ember fekszik, s egyszerre hallgat szívet és tüdőt, megjavítja a fürdőszoba vízfolyóját, ha arra a betegnek szüksége van, és nincs szerelő kéznél, konyhai tanácsokat is ad, megbeszéli a beteggel, hogyan rendezze kínos anyagi ügyeit, szükség esetén szülést is vezet és tállyagos bűtyköt is operál, jöllehet nem ’szakmája’ az ilyesmi, vizsgálat közben mellékesen masszírozza is a beteg fekvéstől elernyedt lábizmait... egyszerűen orvos”.

Tehát nem „tudós”. Vagy ha tudós, ne legyen orvos, ne szögeljen a kapu mellé zománcablát med. univ. jelzéssel. Hippokratész orvos volt, tehát egyszerre volt pap és tyúkszemvágó, bába és belgyógyász, lelki tanácsadó és klistérozó felcser”. (A teljes napló: 1982–



Tihanyi Lajos által készített portréja, 1924-ből
Forrás: Wikipédia

1989, 159-160)

Matrózlázadás a testben

Márai 1945-ös naplójából tudjuk, hogy abban az évben kezdett hozzá a *Sértődöttek* írásához, és hogy ezzel a nekikészülődéssel sok pszichoszomatikus tünet járt együtt: „Megint betegség készülődik bennem. Figyelem ezt az állapotot, ahogyan egy katona figyelheti valamilyen partizán ellenfél támadását. Mire készül? ... Tudom, hogy rajtam múlik minden, akaratomon, öntudatomon, bátorságomon, valami-hez nincs kedvem – valószínűleg az élethez –, valamitől félek – valószínűleg az élettől, ezért ez a matrózlázadás a testben. Szigorú lesznek megkísérlem kordában tartani.” (A teljes napló: 1945, 390.)

Már a regény írása közben jegyzi fel alkotói kételyeit, melyekhez rosszullet társul: „lázás vagyok, verejtékes, rosszkezdű. Maradj erős, érted? [...] El kell bírnai az egészet, mert különben hiába volt minden, csaló vagy.” (A teljes napló: 1945, 404.)

Viszonylatok a „Garren családban”

Egyén, család és tágabb közösség és nagyvilág közötti viszonylatok „lázás, beteg” hálói-ban vergődik a Garren család; ez a család áll a *Sértődöttek*, s egyúttal a máig nem eléggé ismert ötkötetes regényciklus középpontjában. A Garrennek műve első kötetét (a *Zendülőket*) az író 1930-ban írta, a második kötet (*Féltékenyek*) 1937-re lett kész. Ebben a könyvben a Garren család városát előzőnlük az idegenek (a háború utáni békediktátum alapján), a város polgárai rémült vagy felháborodott, ám tehetetlen „öslakosokká” válnak, akiknek megszabják, hogy az utcáknak csak az egyik oldalán közlekedhetnek gyalog. A családfőn betegség hatalmasodik el, két orvos is vizsgálja és kezeli, de gyógyszerrel a haldoklás ellen egyikük sem talál. Az apjuk köré sereglő felnőtt gyermekek úgy látják, hogy apjuk hirtelen súlyosbódó betegségét nem okozhatta más, mint az idegenek tér- és honfoglalása szeretett városukban: „ha ilyen erősen hat minden az apára – minden, ami a várossal történik –, ha nem tudjuk elrejtini előle a híreket, a szél, a víz, a tűz ármányait...

ha ő úgy érzi, hogy történik valami a várossal... lehet, hogy talán nem is a meghülés okozza a betegséget? Lehet, hogy valami a vesére megy, amit nem lehet kimutatni, sem bizonyítani?” (*Féltékenyek*, Helikon, 2015, 419.)

Ahogy a betegség legyűrhetetlennek bizonyul, különböző szakaszokon esnek át beteg és a család egyaránt. Egy idő után a legyőzhetetlen betegség fölélük tornyosul: „apa személyéről nem illett beszélni [...] Annál szenvedélyesebb elkésere-déssel, igen, dühvel és sziszegő gyűlölettel beszéltek a betegségről. Már senki nem kérdezte, hogyan érzi magát az apa, mint töltötte az éjszakát [...] De a betegség! Mit csinál a betegség? [...] A betegség személyi formákat öltött. Mintha átvette volna az apa alakját. S az apa messze élt valahol, sápadtan és soványan, a betegség mögött.” (*Féltékenyek*, 454.)

Idővel doktor Kenta és doktor Lacta, az alkatuk és gyógy módjaik szerint is különböző két orvos állandó és mindennapos vendége lesz a Garren-háznak. Mindketten rendelkezni kezdenek „komor hivatalossággal és udvariassággal”. Aztán eljut a család a kétségbeesésnek és tehetetlenségnek arra a fokára, hogy valaki először felveti a kimondhatatlanul fájdalmas kérdést: „meddig tarthat még?” A családfő élete árán sem akadályozhatja meg a város idegenek általi előzőnlését. Nyitva marad a kérdés, hogy az életben maradó „bennszülött” polgárok vajon hogyan élhetik tovább a jelent: szakítanak-e a múlttal és régi önmagukkal, vagy egyáltalán milyen jövőndő létezik számukra, amikor át kell alakulniuk idegen mintára...

Az utolsó regény

A negyedik kötet, a hármas tagolású *Sértődöttek* (1947–1948) Márai utolsó otthon megjelenő regénye lett. Ez a legizgalmasabb kötete a regényfolyamnak, amely részben Berlinben játszódik a hitleri uralom éveiben. Márainál bátrabban kevesen írtak az élő Führerről, környezetéről, illetve a belső emigrációba vonuló német művészekről s a min-tegy gazdátlanvá váló emberi lelkiismeretről. A regényfolyam ötödik kötetében (*Jelvény és jelentés. Utóhang. Sereghajtók*) a főhős, Garren Péter apja betegsége és halála után sok idővel tér újra vissza szülővárosába. Felkeresi a kedvenc házi-orvost, Lacta doktort. A tengerparti kikötővárosba (a képzeletbeli város Fiuméra emlékeztet) a haza, az ország közizgatása is ekkor tér vissza. Vihar készülődik, természeti és átvitt értelemben is. A nyári esté-ben a polgári család művészsarja az idős orvossal együtt kaptat fel a le-tűnt, majd visszanyert békében ringó várost körülölelő domboldal-on, ahol még áll egy elavult ősi igazságszolgáltató eszköz, az akasztófa. A parti sziklákat csapdosó hullámokat túlhasogva, a két férfi a „végső kérdéseket” tárgyalja: „– Miért beteg a város, doktor úr?

– Mert fél – mondta készséggel Lacta.

[...] – Mégis, mit tanácsol [...], doktor úr?

– A pogányok – mondta – hittek abban, hogy válságok idején segít a művészet és a szerelem. A keresztények hittek az alázatban és a kegyelem-ben. Én orvos vagyok – mondta komolyan, szerényen, de határozot-tan. – Semmiben nem hihetek ilyen feltétlenül.

– Mit csináljak?

– Figyeljen. [...] Orvos és író nem tehet mást, ha veszély van. [...] Módszeresen figyeljen és könyörte-

lenül.” (Márai Sándor: *Jelvény és jelentés. Utóhang. Sereghajtók*)

Orvos az egyik főhőse a *Válás Budán* (1935) című korai Márai-regénynek. Ez a könyv nem ért el különösebb sikert magyarul, ám idegen nyelvekre fordítva olyanféle sikert aratott, mint Tolsztoj *Kreutzer-szonátája*. Témája egy furcsa, nem egészen valóságos, mégis a valóságot befolyásoló szerelmi háromszög. A rejtélyes szerelmi háromszög szereplői az orvos, dr. Greiner Imre, az orvos felesége, lánynevén Fazekas Anna és Kómi-ves Kristóf válóperes bíró. A regény elején a kiegyensúlyozott bíró a másnapi válóper tárgyalására kés-zül, majd egy úri társaságba megy „ucsorázni”, onnan pedig haza. Kényelmes otthonában, ahol felesége és két kisgyermeké már alszik, váratlan látogatója érkezik: egykori iskolatársa, Greiner Imre, épp ő, kinek a válóperére készült aznap. A két volt osztálytárs éjszakai beszélgetése minden lehetséges egyen-súlyhelyzetet felborít. Kiderül, hogy a válóper már tárgytalan, mert az orvos felesége megmérgezte magát. Azaz Greiner Imre megmen-thette volna feleségét, de nem tette, így gyilkosnak tekinthető. Mégis kérdezni jött a bíróhoz. A kérdés, amelyet ismételtelen feltesz az egykor mélyszegényeknek és jelen-téktelennek tartott Greiner doktor a régen is jómódú osztálytársának, az Annára, elhunyt feleségére vonat-kozik, és váratlanul felelősséget, már-már szinte vádat ró Kómi-ves Kristófra. Nem véletlenül mottója e regénynek egy idézet Küműves Kelemen balladájából. A balladában a kőműves a közösség kényszerítő szüksége miatt áldozza fel felesé-gét, hogy sikerüljön megállítani tár-saival az omlatag Déva várát...

Vásárhelynek lelke van

A hajnalig tartó beszélgetés sok-szoros lelki változásokat idéz elő el-sősorban a bíróban, valamelyest az orvosban is. Amikor doktor Greiner hajnalban eltávozik, sejthető, hogy most már maga is mérget vesz be, a lelkileg összezavarodott bíró pedig megpróbál visszatálatlni kényelmes, biztonságos, racionális, erkölcsi és hívó alapokon nyugvó egzisztenci-ájához.

Hiszen ő csak futó ismeretségben állt valamikor Annával, s mit tehet arról, hogy mind Anna, mind ő maga az álmok szintjén szerelme-sek voltak egymásba?! A *Válás Budán* mind a világháborúk közti magyar állapotokat, mind az örök és egyetemes emberi tökrör- és határhelyzeteket nagy drámaisággal ábrázolja. Válás nem csupán a házastársak között készülődik, hanem többszörösen, több dimenzióban. Az író olyan lélektani, erkölcsi és társadalmi kérdéseket feszeget, amelyek nagyrészt tabunak számí-tanak, de amelyekre választ keresni mindannyiunk felelőssége.

Végül meg kell említenünk, hogy Márai Sándor 1942-ben Marosvásárhelyen járt. Csodaszép sor-rokban örököltette meg élményeit városunkban a *Hamu és lélek* című írásában. Magasztalta a város ele-venségét és jókedvét az „időszerű nagy gondok” közepette. Bejárta a várost, ellátogatott minden nevezetes helyszínrre, mindennel megismerkedett a Teleki Tékától Molter Károly otthonáig, a kollégiumtól az ócskapiacig. Így lelkendezett:

„Vásárhelynek lelke van, s ez a lélek sugárzik [...]. Ez a színma-gyar város közel félszázezer lako-sával szenvedélyesen szeret olvasni és gondolkozni” (*Hamu és lélek, 1942. szept. 13. – Ajándék a végzet-től, Helikon, 2004, 208-284.*)

Türelem, jókedv és hivatásszeretet

Óvó bácsi és tanító bácsi Nyomáton

Az oktatásban töltött tíz év alatt találkoztam egy-két tanító bácsival, de óvó bácsival soha. Ezért voltam kíváncsi, és szerettem volna elbeszélgetni a Kolozsvári vezetéknévvel viselő testvérpárral, akik évek óta a Nyárádgálfalvához tartozó Nyomáton töltik be az óvodapedagógusi és a tanítói állást. A találkozás a napokban megtörtént, és a vártnál is nagyobb élménnyel járt.

Bodolai Gyöngyi

Elképzeléseimmel ellentétben két kisportolt, életvidám, három-, illetve kétgyermekes fiatal férfi ült velem szemben, akiken látszott, hogy elégedettek az életükkel. A gyermekekkel való foglalkozás mellett sok egyéb tevékenységben is részt vesznek, és sok elfoglaltságuk mellett tudnak örülni a barátokkal töltött szórakozásnak, üdülésnek.

Amint elmondták, pedagóguscsaládból származnak, édesanyjuk, Kolozsvári Judit elismert tanítónő volt, a nyárádmenti pedagógiai kör felelőse, édesapjuk pedig a nyárádszeredai középiskola bentlakásának a nevelője.

– *Ezek szerint szülői mintára választottak pályát. Vagy mégsem?* – kérdezem.

Kolozsvári Zoltán tanító a jobbágyfalvi Nagy Ferenc férfikarban énekel, műkedvelő színjászó és a szeredai református egyházközség presbitere:

– Általános iskolás koromban döntöttem el, hogy tanító leszek, mert nagyon szerettem a kisgyermeket. A székelyudvarhelyi tanítóképzőt választottam, amit utólag is jó döntésnek érzek, mert országos viszonylatban is a legjobb magyar iskolának tartották. Édesanyám, aki példa volt számunkra, szintén ott végzett, és voltak olyan tanáraink, akik még őt is tanították. Édesapám részéről az elődök között voltak tanítók és papok is.

Kolozsvári István óvodapedagógus négy évvel fiatalabb a bátyjánál, korábban sikeresen rappelt, amit három lemez őriz, de ez a családalapítással abbamaradt:

– A kötődés a kisgyermekekhez régen kialakult bennem, és éreztem, érzem, hogy valamiért ők is ragaszkodnak hozzám. Ezt már ötödik osztályos koromban leírtam egy fogalmazásban, ami megvan ma is. Nagyon őszinte, egészen más velük a kapcsolat, mint a felnőttekkel. A versenyvizsgán az akkori főtanfelügyelő az óvónőjelöltek közül ki akart küldeni a teremből, mire azzal érveltem, hogy én azért vagyok ott, mert óvó bácsi szeretnék lenni. Amikor a sikeres vizsga után megkaptam az állást, úgy jelentett be, hogy Maros megye első óvó néni-óvó bácsija. Bár úgy tudom, hogy voltak még előttem, utánam „óvó bácsik”, de nem sok ideig, én pedig már 24 éve ugyanazon a helyen vagyok. A bátyám pedig 27 éve tanít.

– Vannak nehezebb és könnyebb oldalai is a munkámnak – veszi át a szót a tanító bácsi, aki osztatlan öt vagy négy osztállyal foglalkozik, a gyermekek számától függően.

Ezt már annyira megszokta, hogy abban az esetben, ha csak egy évfolyamot kellene tanítania, „már nem is tudná”, hogy az 50 percet mivel lehetne kitölteni. Valószínű, hogy nagyobb hangsúlyt kapna az egyéni foglalkozás, így viszont kénytelen felváltva foglalkozni a különböző évfolyamokhoz tartozó csoportokkal. Az osztatlan osztályban folyó oktatásnak vannak hátrányai és előnyei is: a diákok jobban megtanulják, megszokják az önálló munkát, és többet is dolgoznak, mint másképp. Akik figyelmesebbek és ügyesebbek, a nagyobb osztályosok tananyagában is könnyebben mozognak, mire odaérnek.

– Nyomáton tanítványainkkal együtt mi



Kolozsvári Zoltán és Kolozsvári István

Fotó: Nagy Tibor

ketten képviseljük az oktatásügyet. Versenyvizsgával foglaltuk el az állásunkat, mert nem szerettem volna hazakerülni Nyárádszeredába. Édesanyám nyugdíjazása előtt felajánlotta, hogy cseréljünk állást, de nem fogadtam el. Addigra már megszoktam Nyomáton a helyet is, a közösséget is, ahova azóta is ingázunk – teszi hozzá az idősebbik testvér.

– A lakhelyünk Nyárádszeredában van, egymás szomszédságában, és az utcát is a gyermekkori legjobb barátaink családjai lakják. Onnan ingázunk – ha más a programunk, akkor külön-külön, ha egyezik az órarend, akkor a bátyámmal együtt megyünk.

Szerencsés embernek tartom magam, mert amit szerettem volna, mindent elértem. Nem voltak óriási álmaim, de a kitűzött céljaimat megvalósítottam.

Szerettem volna, hogy legyen egy fiam és egy lányom, úgy lett, és azt is, hogy a fiam focizzon, ami szintén teljesült. Azt csinálom, amit szeretek, azokkal barátkozom, akikkel felnőttem, együtt járunk kirándulni, nyaralni. Mindig azt mondom, hogy nagyon szeretnek ott fent engem.

– *Nem gondolt arra, hogy a tanítói képesítést is megszerezze?*

– Mindkettőnknek dupla képesítése van, a szakmai gyakorlatot felváltva végeztük iskolában és óvodában, sőt szimultán osztályba is elvittek. Én az óvodát szerettem jobban, azért is választottam, bár a tanáraink nem hitték – mondja Kolozsvári István.

Bátyja hozzátesszi, hogy ő viszont nem gondolt az óvodára, manapság sem tudja, hogyan foglalkozna a kicsikkel.

Újra az öcs veszi át a szót, aki visszaemlékezik, hogy amikor kikerültek az első munkahelyükre, azt hitték, hogy mindent tudnak, de rá kellett jönnie, hogy a tapasztalatokhoz kellenek az évek.

– Érdekes, hogy a feleségem is óvó néni, Márkodonban tanít, de nem szeretném, hogy hazavigyűk a szakmai problémákat.

– Az én feleségem előkönyvelő, titkárnő egy cégnél, bár pszichológia szakot végzett, de nem tette le az államvizsgát, mert közben megszületett az első lányunk. Három gyermekünk van, egy 12 és egy 15 éves lány és a harmadik az egyéves nyolc hónapos kisfiú, aki nehezen érkezett, amikor már szinte lemondunk róla – mondja a tanító.

– A gyermekeink úgy vannak, mint a testvérek.

Együtt voltunk Büdösfürdön, ahol van egy házunk, amit még édesanyánk vett, de a tengerre a baráti társasággal megyünk, 60–70-en együtt. Sokan csodálkoznak, és talán irigykednek is, hogy minden évben együtt nyaralunk. Itthon pedig mi, a férfiak minden

pénteken összeülünk, és társasjátékot játszunk valamelyik családnál. A feleségek ritkábban, de ők is összejárnak. Előfordulnak nézeteltérések, de meg tudjuk beszélni. Reméljük, hogy a jó baráti kapcsolat a gyermekeink körében is megmarad.

– *Honnan ennyi optimizmus, mikor manapság a siránkozás a divat?*

– Lehet, hogy így nőttünk fel, a szüleink belénk nevelték. Amilyen gyermekkorunk volt, mindenkinek azt kívánjuk. A legboldogabb, legfelhőtlenebb; játszottunk, kirándultunk, ha nem volt más lehetőség, a Nyárád partján húztuk fel a sátort. A szüleinknek is megvolt a baráti köre, és vittek minket is magukkal. Megbízta bennünk, bárhova elengedtek, kölcsönös volt a bizalom. Ugyanezt próbáljuk a gyermekeinknek is átadni, a hétéves lányomnak és a 14 éves fiúnak – egészíti ki a mondottakat a kisebbik testvér.

Végül arra kérem a Kolozsvári testvéreket, hogy mondják el, mire vágnak még, milyen kívánságuk nem teljesült.

– Saját vágyam már nincs, a gyerekeknek kívánom, hogy legyenek szerencsések, és ériék el, amire vágnak. A nagy fiam focista szeretne lenni, inkább Magyarországon, ahol kétszer volt próbajátékon. Három éve hetente hatszor Vásárhelyre viszem. Lehet, hogy nem lesz focista, de edzőként vagy más minőségben ezen a területen szeretne dolgozni. A hétéves kislány egyelőre énekesnek készül, de az még változhat. Két lábbal a földön kell tartani őket, hogy ne hagyják, ne bízzák el magukat.

Kolozsvári Zoltántól kérdezem, hogy náluk milyen vágyak, tervek vannak, hova készülnek a lányok?

– Mindketten néptáncra járnak; a nagy lányom, Boróka a Kis-Bekecsben, a kicsi az Apró-Bekecsben táncol. A nyolcadik osztályt végzett lányom ritmikus tánc-táborban van, az első évben Maroskeresztúrra vittem, utána annyian lettek, hogy a tanárnő két csoporttal foglalkozik Szeredában.

A nagyobbik lány társadalomtudomány szakos osztályba szeretne bejutni és közben tovább folytatni a táncot.

Kolozsvári István hozzátesszi, hogy azt szeretnék, hogy a fiuk itthon végezze el a nyolcadik osztályt, ahogy ők is 14 évesen kerültek el otthonról.

– *Milyen tulajdonsága kell legyen egy óvó bácsinak, hogy megszeressék, hallgassanak rá a legkisebbek?* – kérdezek tovább.

– Bármelyik pedagógus esetében a legfontosabb, hogy szeresse a gyermekeket, a szülőket, és a türelem. Minden gyermek más, és 24 év óta, mialatt jó néhány korosztállyal foglalkoztam, azt kell mondanom, hogy sokat

változtak a szülők és a gyermekek is. A türelem mellett nagyon fontos, hogy a pedagógus szeresse a hivatását.

– *És a tanítónak?*

– Szerintem az alázat, és elfogadtatni magát a gyermekekkel, valamint a következetesség.

– *A fegyelem fenntartásában számít-e a pedagógus neve?*

– Szerintem számít, egy férfinak más a tartása, a hangja, és a mai gyermekeknek több óvó bácsira lenne szüksége. Én elég szigorú vagyok otthon is, és az 1990 után született szülők meglátásom szerint ott rontják el, hogy nem mernek szigorúak lenni, szinte félnek a saját gyermeküktől, és inkább ráhagynak egy csomó mindent. Ezért a pedagógusnak – legyen az óvónő, tanító, tanár – nehezebb a dolga. Ezzel szemben a szülők azt panaszolják, hogy a pedagógus nem bír a gyermekekkel, és nem veszik észre, hogy annak az otthoni helyzet az oka. Nekem nincsenek gondjaim, de el kell ismernem, hogy nehezebb a mai gyermekekkel foglalkozni, bármelyik korosztályban. Egyszerűbb odaadni nekik a mobiltelefont, mint fegyelmezni – vélekedik Kolozsvári István.

– Amire azt mondják mostanában, hogy „villanypásztorra teszik a gyermeket” – szól közbe a testvére.

– Már óvodában lehet tapasztalni, hogy nincs türelmük a klasszikus játékokhoz. Ha megnéziünk egy rajzfilmet, sokkal jobban örülnek annak, mint ha leülnénk körjátékozni vagy mesét olvasni – fonja tovább a szót az óvó bácsi.

– Nem az ő hibájuk, hogy ebbe a világba születtek – jegyzi meg Kolozsvári Zoltán, majd hozzátesszi, hogy ezért kellene még következetesebbnek, még szigorúbbnak lenni.

– Szerintem egyéniségfüggő, hogy ki tud jobban fegyelmezni, nekem a 27 év alatt fegyelmi problémám nem volt a tanítványaimmal – szögezi le a tanító. – A közös rendezvényeken a vélemény az, hogy már a kisgyermek is megpróbálna úgymond uralkodni, ha van kin.

– *Egyesek azt mondják, hogy a humor hiányzik az iskolából, a tanításból.*

– Anélkül nem lehet, sem óvodában, sem iskolában, sem a mai társadalomban boldogulni – értünk egyet beszélgetőpartnereimmel.

– *Az idősebb nemzedékek tudásának, felkészültségének a tiszteletére való nevelés is eltűnőben van, hiszen a fiatalok szemében csak ügyetlenkednek a számítástechnikai eszközök, a mobiltelefon használatakor. Holott nincs kizárva, hogy a technika a mai fiatalokon is hamarosan túl lép.*

– Sajnos van ebben igazság. Minket még nevelt a szomszéd, és az utcán is egy ismerős, egy felnőtt személy ránk mert szólni, ha nem megfelelően viselkedtünk, ma nincs meg a kellő tisztelet az idősek irányába. A magázás is kiment divatból, ami a tisztelet megadásának egyik formája volt. Ahogy régebben egy papot, tanítót tiszteltek falun, ma az a tisztelet is megfogyatkozott.

– Reméljük, hogy a kisebb létszámú falusi iskolák és óvodák fenn tudnak maradni, mert az óvodást, az elemi osztályba járó gyermeket ingáztatni nem jó sem a diáknak, sem a szülőnek, és nagy úr keletkezne, ha megszűnnének a falusi iskolák és óvodák.

– Ha én döntenék, nem hagynám, hogy negyedik osztályig ingáztassák a gyermeket. Nagyon meglátszik ugyanis egy falun, ahol már az iskola, sőt az óvoda is bezárt – érthetünk egyet a nyomáti pedagógusokkal a beszélgetésünk után.

A forgalomból kivont gyógyszeres hatóanyagok (5.)

A kóladió hatóanyagai: teobromin, teofillin, koffein és származékuk, a diuretin

A forgalomból véglegesen kivont gyógyszerek egykori széles körű használatáról emlékező sorozatunk remélhetőleg minden olvasót meggyőzött arról, hogy elődeink hittek a növényi eredetű anyagok gyógyító erejében, és tapasztalhattuk, hogy ez a bizalom gyakran megalapozott, hatásuk eredményes volt. Ugyanakkor a 19. századtól a vegyészek és a kutatók laboratóriumokban, gyárakban előállítható új és hatékony vegyületek, gyógyszerek létrehozásán fáradoztak, kísérleteztek sikeresen. Manapság már évente több ezer új szintetikus gyógyszer jelenik meg világszerte, és talán ugyanannyi kerül ki véglegesen a forgalomból.

Veress László

A kóladió hatóanyagai, a teobromin, a teofillin és a koffein az úgynevezett xantinszármazékok csoportjába tartozó vegyületek, vizelethajtó hatásuk mellett központi idegrendszert izgató hatásuk is van, a következő megoszlásban: koffein-teobromin-teofillin sorrendben nő a vizelethajtó tulajdonságuk, és csökken a központi idegrendszerre kifejtett izgató hatásuk. Az említett hatásokon kívül enyhe köhögéscsillapító hatásuk is van, a kodeinéhez hasonlóan. A modernebb és hatásosabb készítmények a xantinszármazékok használatát is kizsírították a gyógyászatból.

A xantinszármazékok egyik jelentős képviselője a teobromin, amelyet régebben számos betegség gyógyításában használtak. A teobromin mint hatóanyag elnevezését a kakaófa – *Theobroma cacao* – latin elnevezéséből nyerte, ugyanis a teobromint a KAKAÓFA gyümölcsében fedezték fel első alkalommal, és mivel ebben a gyümölcsben nagyobb mennyiségben fordul elő, mint a kóladióban, a következőkben ismerkedjünk meg a kakaófa termésével és értékes hatóanyagaival.

A kakaófa latin elnevezése a „theo” és a „broma” szavakból származik, a „theo” istent, a „broma” eledelt jelent, tehát a theobroma – istenek eledele szóösszetétel a fa termésében levő magvak ízletes tartalmára vonatkozik.

A kakaófa 15 méter magasra is megnő, Dél-Amerikában, az Amazonas-medence esőerdeiben ősho-

nos, ahol a bennszülöttek a 15-30 cm hosszú (kisebb dinnye nagyságú), különböző színű termésének (gyümölcsének) húsát csemegeként ették, eszik ma is. A terméshéjból használati tárgyakat – kanalakat, poharat, edényeket – készítették, a fa leveleit épületek fedésére használták. A kakaófát és termése „ajándékait” a spanyolok hozták be Európába, ma a trópusi Afrikában és Ázsiában, de mondhatnánk, hogy világszerte termesztik, legfeljebb 500 m magasságig, tápanyagokban gazdag talajon. Manapság a világ kakaótermésének kétharmada Afrikából származik.

A kakaó termésében 50 – 60 mandula nagyságú vörösesbarna kakaóbab nő, ezekből gyógyszereket, kakaóvaját, csokoládét, kakaóport gyártottak, gyártanak. A dél-amerikai indiánok többféle kakaóított ismertek, ezek egyikének indián nevéből származik a csokoládé szó, ami eredetileg „habos vizet” jelentett.

A teobromin



A nyers kakaóbab összetételében kakaóvaj (40-45%), fehérjék (11-14 %), keményítő (7-11 %), cukrok, ásványi anyagok, színezőanyagok, teobromin (1-2 %), koffein (0,2- 0,5 %), kevés teofillin vesz részt. Kezdetben a kakóbab fő hatóanyagával, a legtöbb európai gyógyszerkönyvben hivatalos teobrominnal kapcsolatos tudnivalókat ismertetjük. 1 kg kakaóbab mintegy 15 gramm teobromint tartalmaz. A csokoládé 100 grammja 0,100 g (száz milligramm) teobromint tartalmaz. Kezdetben a kóla és a kakaófa terméséből vonták ki, de már a huszadik század elején sikerült vegyileg is előállítani (szintetizálni).

A teobromint elsődlegesen vizelethajtó (diuretikus) gyógyszerként alkalmazták, és csak második- vagy harmadsorban simaizom-lazító és központi idegrendszert izgató hatása alapján, különböző gyógyszer-

formák (tabletták, porok, kúpok, pilulák) összetételében. Harminc – negyven évvel korábban orvosi előírat (recept) alapján a gyógyszerárainkban még számos teobromintartalmú osztott por, pilula és kúp készült, az utóbbiak előállításánál alkalmazott kúp alapanyaga kizárólag kakaóvaj volt. A teobromin hatásos adagja egyszeri alkalomra 0,150 – 0,500 gramm, egész napi (24 órai) adagja 1,5 gramm, legnagyobb (még nem halálos) napi adagja 3 gramm.

A diuretin



A több mint 140 éve, a 19. század végén előállított diuretin teobromint és nátrium-szalicilátot tartalmaz. Vízben jól oldódó anyag, vizelethajtó hatása – az összetételében részt vevő molekulák kölcsönhatásának köszönhetően – erősebb a teobromin hatásánál.

Alkalmazása, szokásos (terápiás), egyszeri és egész napi adagja a teobromin dózisaival azonos.

A teofillin

Kis mennyiségben van a kakaómagvakban, nagyobb mennyiségben a tealevelekben, a teában fordul elő. Gyenge izgató hatású, de erősebb vizelethajtó, koronáriákat, a tüdő kisartériáit tágító hatású, vérnyomáscsökkentő anyag. Számos mellékhatása miatt egyre inkább mellőzik a gyógyászatban. Hatásos napi egyszeri adagja 0,150 – 0,500 g, 24 óra alatt max. 1-3 gramm.



A kóladióban és a kakaófa termésében egyaránt előforduló koffein vagy trimetil-xantin ismert élénkítő hatású anyag, amelyet a világon a legszélesebb körben használ az emberiség, tea, kávé formájában. A kávé 1–1,5 %-ban, a tea 2–5 %-ban, a kóladió 1,5–2 %-ban tartalmaz koffeint. A Föld lakosságának közel 80 %-a naponta rendszeresen fogyasztja valamilyen formában. Gyógyszerként kimerültség, alkoholmérgezés kezelésére ajánlott.

Elősegíti más gyógyszerek – fájdalomcsillapítók, gyulladáscsökkentők – hatását, felszívódását a szervezetben, serkenti a szívműködést, növeli a pulzusszámot, a vérnyomást, fokozza az anyagcserét, vízhajtó, vérereket tágító. Növeli a fizikai és szellemi állóképességet, javítja a gondolkodást, fokozza a gyomornedv elválasztását. A X. Román gyógyszerkönyvben ajánlott egyszeri adagja 0,100–0,250 g, 24 óra alatt legtöbb 0,200–0,500 g és a gyógyászatban megengedett legnagyobb napi adagja 1,5 g, ennél nagyobb mennyiségben akár halálos is lehet!

A felsorolt hatásokból érthető, hogy a koffein a központi idegrendszerre ható, úgynevezett pszichoaktív anyag, hatással van életünkre, ezért a tiszta koffein alkalmazása a gyógyszerárakban jelenleg korlátozott, vagy teljesen megszűnt, bár nem vonták ki a forgalomból, viszont a kávé, a tea fogyasztása bármilyen mennyiségben akadálytalan!

Éppen ezért érdemes betartani néhány jó tanácsot a kávé, tea (koffein) fogyasztásával kapcsolatban.

Egy csésze kávé koffeintartalma átlagosan 200 milligramm, nem jelent kockázatot egy felnőtt egészségre. Napi két kávé (400 mg) még nem jár súlyos következményekkel. Túladagolása 600 mg fölött kezdődhet a felnőttéknél, és kellemetlen tünetekkel járhat, mint hányinger, szédülés, émélygés, amelyek néhány

óra, 1-2 nap után megszűnhetnek, de intő jelek lehetnek.

A gyerekek által kedvelt tejcsoki koffeint tartalmaz! 20 kg testsúly fölött (!) egy kisebb tábla csoki, egy csésze tea elfogyasztása nem jelent kockázatot. Ennél nagyobb mennyiség, a tea, a kávé, a kólata tartalmú italok (Coca-Cola) fogyasztása kisebb gyerekeknél óvatosságra intenek.

A felsorolt gyógyszerhatású anyagokon kívül a kakaófa számos értékes anyagot is tartalmaz, ismerjük meg azokat is. A kakaótermés héjának felvágása vagy feltörése után a magokat kiszedik. A friss magok (kakaóbabok) kesernyésen fanyar, édeskés ízűek, a kellemes íz a fermentálás alatt alakul ki. A magvak feldolgozása alapvetően három műveletből áll: fermentálás, mosás, szárítás. A magok fermentációja és a száradás a gyűjtés helyén történik, a további feldolgozásra ott kerül sor, ahol a végterméket előállítják. Száradás után a magok tömege felére csökken. Ezután jön az osztályozás, és ha pörkölés és zúzás is következik, elkészülhet az egyik termék, a finom kakaópor.

A kakaófa termesztésének legfőbb célja a csokoládé, a kakaópor és a kakaóvaj előállítása a magvakból. Ehhez teljesen éretten szedik le a termést, azonnal felnyitják, a magokat a pulpával együtt kiemelik, néhány napra felhalmozzák. A kezelés során a nyálkás pulpa elbomlik, a magok fermentálódnak, a keserűanyagok lebomlanak, és kialakul a kakaóaroma. A fermentált és megszikkadt (nem teljesen kiszáradt) magokat ledarálják, azután préselik össze egészen sűrű állagúra, miközben a magvak 45 Celsius-fokig melegsenek fel, hatóanyag-tartalmukat megőrzik, és kifolyik a zsiradék mintegy fele, a szűretlen, sötétbarna színű, jó illatú kakaóvaj. Ezután még párszor megszűrik a vajat, amíg sárgásfehér színt nem vesz fel, ez válik gyógyászati, kozmetikai célokra használhatóvá. A maradék őrölt zsíros pépet cukorral, tejjel és kakaóvajjal csokoládévá préselik. A tiszta kakaóvaj 30 fokon szilárdul meg, és 36,5 fokról (a test hőmérsékletén) olvad meg. Fizikai tulajdonságai alapján kiváló kúp- és kenőcsalapanyag, a gyógyszeripar és a kozmetikai ipar használja. Különösen ajánlott nagyon száraz bőrre, pikkelysömör kezelésére, intenzíven hidratál, még a legdurvább bőrt is megpuhítja, javítja állagát, naptejekben (barnuláshoz), bőr-ápoló termékekben, kenőcsökben kerül használatba.

Ember és állat harmóniája

Határátlépés házi kedvencel

A szabadságolások idején egyre több állattartó érdeklődik az állattal való külföldi utazáshoz szükséges teendőkről, ezért az esetleges újdonságokról kérdeztük *dr. Pálosi Csabát*, a marosvásárhelyi Noé Bárkája kisállatklinika vezetőjét.

Szer Pálosy Piroska

Aki házi kedvencével tervez külföldi utazást, az uniós előírásoknak eleget kell tennie. Jelenleg Iasi megyében veszteségi góc van, ezért szigorodtak a határellenőrzések.

Legyen napirenden az útleve, és utazás előtt külképviseleteken kell érdeklődni akár uniós, akár nem

uniós tagországba utazunk kisállat társaságában.

Az uniós jogszabályoknak köszönhetően az EU-n belüli utazásokra a tulajdonosok magukkal vihetik kutyájukat, macskájukat, vadászgörényüket stb. A szabályok azokra az esetekre is kiterjednek, amikor házi kedvencel nem uniós országból vagy területéről érkezik valaki az EU-ba. Néhány kivételtől

eltekintve az alábbi feltételeknek kell teljesülniük ahhoz, hogy a kedvtelésből tartott állatok elkísérhessék gazdáikat egy másik uniós tagállamba, illetve beutazhassanak egy nem uniós országból az EU-ba.

A legfontosabb, hogy rendelkezzenek az országos adatbázisba bevezetett azonosítóval, azaz mikrocsípellel, legyenek beoltva veszteséggel ellen, és részesüljenek galandféreg elleni kezelésben.

Ha a házi kedvenc a gazdájával uniós országok között, illetve uniós országból Észak-Írországra vagy Észak-Írországból valamelyik EU-s

tagországba utazik, érvényes európai kisállatútlevéllel kell rendelkeznie.

A macskák, görények is azonosítóval szállíthatók

Míg a kutyák számára a román állategészségügyi törvény kötelezővé tette a mikrocsípés azonosítást, a macskák esetében nem kötelező az országhatárokon belül a mikrocsipezés. Az országhatár átlépéséhez azonban kisállatútlevél birtokában igazolni kell az elektronikus azonosítást, az egészségügyi könyvébe bevezetett veszteséggel elleni védőoltást, a féregtelenítést.

Az útleve elkészítésének feltétele a veszteséggel elleni védőoltás, amit csak legfeljebb három hónapos

vagy annál idősebb állat kaphat meg. Amikor az állat az első alapoltást megkapta, 21 napnak kell eltelnie az immunizálásig, azt megelőzően nem utazhat.

Abban az esetben, ha az állat tulajdonosa megfeledezett, és túlélte az egy évet, a veszteséggel elleni védőoltás beadását követően újra meg kell várni a 21 napos immunizálási időszakot, ezért fontos napra pontosan vagy korábban beadatni, főként ha külföldi utazást tervez az állat tulajdonosa. Bizonyos országok ellenőrzik a féregtelenítésnek a kisállatútlevélben való feltüntetését is, amit legtöbb öt nappal az utazás előtt kell elvégezni, emellett ajánlott a bolha és kullancs elleni rovar-talanítás is.

(Folytatás a 8. oldalon)

Az asztrológus gondolatai

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Tóth Sándor

Kedves Olvasók!

Idén július 22-től augusztus 22-ig tartózkodik a Nap az Oroszlán jegyében. Európában ezt az időszakot tartják a nyaralási főszezonnak, mivel többnyire ilyenkor a legintenzívebb a forróság. Irány a vízpart, mivel a tikkasztó hőséget, a „tüzet” a víz tudja leginkább enyhíteni.

Ha lehetőségünk lenne beülni az időgépbe, és visszautaznánk a 60-as, 70-es évekbe, azt látnánk, hogy „megszálljuk” a Május 1. strandot, a Ritz-fürdőt vagy a Maros-partot, a Cementlapoktól a Hétfákig. Mindenki megtalálja a szokásainak és baráti társaságának megfelelő helyet. Kiskamasz koromban a strandra járunk, és csodálattal bámultuk az ifjú és érett fiatalok „lábvolé” meccseit, ahol meg-megfordultak az akkori ASA-s focisták is. Aztán átszoktunk a Cementlapokhoz, ahonnan rendszeresen leúsztunk a „gát alá”, mert akkoriban a bátraknak ott volt a helyük. A Víkendtelepet is kedveltük, ahol bár szinte mindig koszos volt a víz, mégiscsak ott volt a trambulín. Leugrani 10 méteres magasságból az akkori magamfajta 12 éves fiúnak valóságos hőstettnek számított. Nem tudom, hogy önök közül ugrottak-e onnan, de az akkori időkben ez olyan volt, mint manapság a gumikötélugrás vagy más extrém sportok. Néha csónakot béreltünk, és feleveztünk a holtágba vagy a Maroson a Hétfákon is túlra. Azóta ezek a nyári emlékeink az idő alagútjában megfakultak. A helyszínek jóformán eltűntek, csak a felturbózott Víkendtelep áll, de a miccs és flekken illata máig emlékeztet a régmúlt idők nyara-ira.

Az Oroszlán energiákkal rendelkező emberek büszkéek, erősek, bátrak és hiúak. A legfontosabb hajtóerő számukra az, hogy kivívják az elismerést, kiharcolják azt, hogy felnézzenek rájuk. Ezt látszólag úgy a legkönnyebb el-

érni, ha vezetői szerepbe kerülnek. Az sem baj, ha csak kiskifőnők, persze nem ez a valódi vágyuk, de mindenképpen legyenek beosztottjaik, akiket irányíthatnak. Az uralkodás kétféleképpen valósítható meg: jó értelemben másokért uralkodni, rossz értelemben pedig másokon uralkodni. Az utóbbit választók határos időn belül megtapasztalják a bukást. Minél magasabbról esik le valaki, annál erősebben üti meg magát. Ez sok politikussal megtörténik. A történelemben számos példát lehetne felsorolni. Számunkra a legszemléletesebb példa a „Kárpátok géniusának” a „tündöklése” és bukása. Az akkori kivégzésnek, valljuk meg, sokan örültünk, mert azt gondoltuk, hogy az okozott reménytelenség, kiszolgáltatottság és megalázottságunk árát jogosan fizette meg az illetékes elvtárs és elvtársnő.

Mindenkiben ott él az isteni szikra, a Nap, mely a születési képletünk középpontja. Minden ember számára a kiteljesedés egy belső készletet. A megvalósulást negatív analógiák által is megélhetjük. Amikor pozitív vagy negatív előjelet rendelünk egy eseményhez, akkor az ego megéléseiről beszélünk. Testi, érzelmi, értelmi szinten valami vagy kellemes, vagy kellemetlen. Ritkán semleges. A bennünk élő „örök”, az önvaló, az isteni énünk számára minden bennünket érő külső vagy belső hatás: tanítás. Tanulni jöttünk a Föld nevű bolygóra, és a vizsgán vagy átmegyünk, vagy megbukunk. Bármennyire is tagadják egyesek, az őskereszténység és a buddhista filozófia szerint is sok-sok esélyt kapunk, rengetegszer újjászületünk, úgyhogy polírozhatjuk a fejlődésünket a megvilágosodásig vezető úton. A lélekfejlődés nem lineáris és nem zökkenőmentes. Sokszor hozunk életünk során rossz döntéseket, melyek fájdalmas tapasztalatokat szülnék. Az ember erős, és sokat kibír. Feláll, és elindul a helyes irányba. Az élet a fény felé törekszik. Ez a Nap tanítása.

Vigyázzanak magukra és egymásra!
Véleményeiket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Határátlépés házi kedvencel

(Folytatás a 7. oldalról)

Amint a szakember kifejtette, vannak olyan pácienseik, akikkel pár évig a gazdák rendszeresen jelentkeztek védőoltásra, majd elmaradoztak. Azon idős cicák esetében is ajánlott, és el lehet végezni a veszettség elleni védőoltást, amelyek a tömbház sokadik emeletén élnek, és nincs kapcsolatuk a külvilággal, néhány évig ezért nem kapták meg a védőoltást. Természetesen az ő esetükben is kötelező a 21 napos immunizálási periódus, ezért mindenki számoljon azzal, hogy ha állatával utazna, időben kezdje meg az előkészületeket.

Élethosszig érvényes a kisállatútlevél

Az európai kisállatútlevél uniós szabványminta alapján kiállított úti okmány, amely elengedhetetlen az uniós tagállamok közötti utazáshoz. Az útlevél tartalmazza a kedvtelésből tartott állat leírását és adatait – többek között a mikrocip vagy a tetoválás kódját –, a veszettség elleni védőoltásokkal kapcsolatos feljegyzéseket, valamint a tulajdonos és az útlevelet kiállító állatorvos elérhetőségét. Kutya, macska és vadászgörény számára bármely, engedéllyel rendelkező állatorvos (akinek az illetékes hatóság erre engedélyt adott) kiállíthat európai kisállatútlevelet. Az útlevél a kedvtelésből tartott állat teljes élettartama alatt használható, amennyiben az állat rendelkezik veszettség elleni érvényes védőoltással. Az európai kisállatútlevelet kizárólag kutyák, macskák és vadászgörények számára állítják ki. Amennyiben bárki kedvtelésből tartott másfajta állatokkal, például madarakkal, vízi díszállatokkal, hüllőkkel, rágcsalókkal vagy nyulakkal utazik egy másik uniós tagállamba, tájékozódnia kell az illető országban alkalmazott beutazási feltételekről.

A tagállamok közül néhány engedélyezheti a 12 hetesnél fiatalabb, veszettség ellen nem beoltott egyedek bevitelét, illetve a 12–16 hetes kor közötti egyedekét, melyeket már vakcináztak, de az immunitás még nem alakult ki (az oltás még nem tekinthető érvényesnek, mivel a beadástól számított 21 nap nem telt el). Ezek alapján az EU valamennyi tagállama maga dönt arról, hogy engedélyezi-e ilyen fiatal állatoknak a területére történő beszállítását.

Amennyiben a rendeltetési tagállam engedélyezi azt, az alábbi feltételeknek kell megfelelni: a tulajdonos vagy a feljogosított személy kiállít egy nyilatkozatot arról, hogy az állat a születésétől fogva nem érintkezett vadon élő, veszettségre fogékony fajhoz tartozó állattal, a nyilatkozatot a rendeltetési tagállam egyik hivatalos nyelvén és angolul kell kiállítani. A másik lehetőség, ha az anyaállattal együtt történik az utazás, és az anyaállat az ellést megelőzően érvényes veszettség elleni védőoltással rendelkezett.

A szomszédos Magyarország azonban nem engedélyezi a 12 hetesnél fiatalabb és veszettség ellen nem beoltott, illetve a 12-16 hetes, veszettség ellen vakcinázott, de érvényes oltással még nem rendelkező kutyák, macskák és görények bevitelét.



Fotó: Szer Pálosy Piroksa

				FAMÍLIA	↓	AZONBAN GÁTBA ÜTKÖZIK	↓	JUH- ISTÁLLÓ	GONDOL, HISZ	PAPÍRRA JEGYEZ	TILTÓSZÓ ÁTENGEDŐ SZÍN	↓	ELEMI ISKO- LAI PEDA- GÓGUS	ÉSZAKI REGE	IZOMBAN REJLIK	INDUL A MOTOR!	KERESZTÜL NŐI NÉV (JÚL. 26.)	↓	TÁBORI NAGY EDÉNY	BEREZZEN!	↓	ÓTÓRAI FO- LYADÉKOT ÍVÓ
<i>Marcus Tullius Cicero egyik aforizmáját idézzük fősorokban.</i>				1.	→	↓		↓	↓	↓			↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓		T
				RANGJELZŐ ELŐTAG	→		IGÉNYLŐ DOLGOZIK A MOZDONY	→			IDEGEN ARON	→					CSÚSZÓ JÁRMŰ ÁRASZT	→				
				MÉRLEGEL VALAMIT	→		↓			IDE-ODA MOZGÓ ÁLOMBA RINGAT	→	↓				ANGOL TAGADÁS ... BÁNÓ	→	↓	BESZEGI! NŐI NÉV (AUG. 26.)	→		
2.	G	A HELYÉRE TESZ	ESZKABÁL CSILLAG (ANGOL)	→	↓				OL. VÁROS (TENGERI) A ZSOKÉ IS EZ	→					... REMO (KIS ÁLLAM) KÉZBESÍTŐ	→			DÜLEDEK A RÁDIUM VEGYJELE	→		
ANGOL HE- LYESLÉS	→	↓	↓	ÉNEK AZ OXIGÉN ÉS A SZÉN VEGYJELE	→			ELEKI ÁTÖLEL	→		FÉL TÍZ AZ ALUMÍ- NIUM VEGY- JELE	→		BERÁZÓ! PÁROS ÉLET!	→		HÁROM (OROSZ) A TETEJÉRE	→	↓		MAGYAR AUTÓJEL MŰVÉSZI HÁRMAS	→
MÉLY NŐI ÉNEKHANG (OLASZ)	→			↓		INDIÁN TÖRZS NECC	→	↓			↓	TEMPLOMI ÉPÍTMÉNY NAURU FŐ- VÁROSA	→	↓			... TROLL (HEINE) TÖVISES VIRÁG	→			↓	
CSÓD	→						A MÚLT ÉV HOSSZAS AUTÓVER- SENÝ	→					PEDAGÓ- GUS ÉDES TERMÉK	→					MŰVÉSZET (LATIN) TÉTOVÁN MOTOZ	→		
RITKA (NÉMET)	→			SODRÁS ATTÓL KEZDVE	→		TANÁCS (NÉMET) VÍZGŐZ	→			AKTÍNIUM VEGYJELE HAMIS	→	↓	SKÁLA- KEZDET PARIPA	→		RÓMA CENTRUMA! ÁSVÁNYI FÜSZER	→	↓	LEKVÁR SZOLMIZÁ- CIÓS HANG	→	
CSAK FÉLIG! SZIBÉRIAI FOLYAM	→		APRÓLÉKOS —VERBUM—	→						RENEGÁT ÁRVITA	→	↓		↓		FOGADÓ- SZÓBA MADRIDI SPORTKLUB	→	↓				
↶		SZIGETEL ... PANN (ROMÁN ÍRÓ)	→	→					... KONSZ- TANTINOV (BOLGÁR ÍRÓ) FR. FESTŐ	→	↓				SZITA SZOKNYÁS NÉP	→					BELÁTI TRÓJA	→
RÁGOTT DOHÁNY	→	↓			DUBLIN LAKÓJA SÉMI NÉP	→			A KLÓR VEGYJELE ... HAJRÁ (BIZTATÁS)	→	↓	NOBELIUM VEGYJELE HALLGAT A SZAVÁRA	→		SZINTÉN NE SZÁMSZERŰ TÉNY	→	PÁRA! ÁLL ALATTI ZSÍRPÁRNA	→		OLASZ NÉVELŐ BOSSZÚS SZÓCSKA	→	
ROMÁN NŐI NÉV	→				↓	A KAKAS ÉS ... (FABULA) A VOLGÁBA ÖMLIK	→				↓	SZEKÉRNÝI TEHER PÁRATLANUL RAJONG!	→				↓	HATALOM- FÉLE FELHAJTÁS	→	↓		
AZ INTÓ TARTALMA!	→		ROMÁN AU- TOMÁRKA CÉGFÉLE (RÖV.)	→		↓	BOLT AZ ARGON VEGYJELE	→				↓	MUNKA INDUL A VONAT!	→				↓	ÖNHITT PARTI RÉSZLET!	→		
↶			↓	SZÁNDÉ- KOZÓ NÉVELŐ	→					CIKK- SOROZAT EGYES!	→					VÉGTAG	→		↓	INDÍTÉK OXIGÉN	→	
LATIN SZE- RELEM	↶	I		↓						↓					KEMÉNY PAPÍR	→				↓		L.N.J.

Július 17-i rejtvényünk megfejtése: **Emlékezőképességére mindenki panaszkodik, ítélőképességére senki.**

Ötödik aranyára hajt a vízilabda-válogatott, Vámos rekorder lehet

A magyar vízilabda-válogatott története ötödik aranyérméért száll harcba a szingapúri világbajnokság mai fináléjában, amelyben az Európa-bajnok spanyolokkal csap össze.

A két csapat idén már találkozott egymással döntőben, januárban, az Otopeni-ben rendezett világkupa-selejtező utolsó mérkőzésén a spanyolok diadalmaskodtak.

A magyar válogatott a nyolcadik klasszikus vb-döntőjére készül (1973-tól 1982-ig, azaz az első négy világbajnokságon körmérkőzésben dőltek el a végső helyezések), ezek közül háromszor, 2003-ban, 2013-ban és 2023-ban győzött. A spanyoloknak ugyanilyen a mutatójuk, eddigi három sikerüket 1998-ban, 2001-ben és 2022-ben – utóbbit Budapesten – aratták.

Jegyzőkönyv

Vízilabda-vb, elődöntő: Magyarország – Szerbia 19-18 (6-3, 2-5, 8-4, 3-6).

OCBC Aquatic Centre, Szingapúr.

A magyar gólszerzők: Manhercz, Fekete 4-4, Nagy Ák. 3, Burián, Angyal 2-2, Vámos, Kovács, Vigvári Vi., Vigvári Ve. 1-1.
Kapus: Csoma Kristóf.



Varga Zsolt, a magyar válogatott szövetségi kapitánya (k) a csapat és a szakmai stáb néhány tagjával a vízilabda-vb elődöntőjében játszott Szerbia – Magyarország mérkőzésén

Fotó: MTI/Koszticsák Szilárd

Az 1998-as fináléban éppen egymással csaptak össze a felek, a spanyolok Perthben 6-4-re győztek. Legutóbb a 2020-as budapesti Európa-bajnokságon döntőzött a két együttes világversenyen, a magyarok akkor ötméterespárbaj után ünnepelelhetek a Duna Arénában.

Ugyan a spanyolokkal szemben jócskán pozitív mérleggel rendelkezik a magyar válogatott, de az idei öt találkozóból négyszer a rivális diadalmaskodott: a romániai összecsapa-

pás mellett a világbajnokságra való nyári felkészülés során a szicíliai tornán 16-13-ra, a margitszigeti BENU Kupán 21-17-re, majd már a szingapúri vb csoportkörében 10-9-re.

A spanyolok erejét mutatja, hogy egymás után az ötödik világbajnokságon szereznek érmet, sőt, két olimpiát leszámítva 2018 óta minden kiemelt világversenyen dobogóra állhattak.

A spanyoloknak rendkívül ruti-

nos a csapatuk, a 2022-ben Budapesten győztes együttesből 11-en ma is tagjai a keretnek.

A magyar csapatból Vámos Márton sporttörténeti siker kapujában áll, hiszen első magyar vízilabdázóként lehet háromszoros világbajnok, rajta kívül Stieber Mercédesznek, Madaras Norbertnek és Varga Dénesnek van még 2-2 aranya. A 33 éves balkezes játékos a sportág férfiszakágában mindössze a második lehet három vb-elsőséggel, az egye-

düli ebben a tekintetben a szerb Slobo-dan Nikic, a Vasas jelenlegi vezetőedzője.

Varga Zsolt az első magyar szövetségi kapitány lehet két világbajnoki sikerrel, az edzői rangsort Kemény Dénes vezeti egy arany- és három ezüstéremmel.

A Magyarország – Spanyolország világbajnoki döntőt romániai idő szerint ma, 24-én 16.35 órakor rendezik, a mérkőzést az M4 Sport és a Nemzeti Sportrádió élőben közvetíti.

Egygólos örményországi győzelemmel rajtolt az FTC a BL-selejtezőben

A Ferencváros kedden győzelemmel kezdte meg szereplését a labdarúgó Bajnokok Ligája selejtezőjében: a második forduló első felvonásán hátrányból fordítva 2-1-re nyert az örmény Noah vendégeként.

A tavaly a Konferencialiga főtábláján szerepelt rivális 35 perc után a svájci Stefan Gartenmann öngóljával szerzett vezetést, de közvetlenül a szünet előtt a magyar bajnok egyik nyári szerzeménye, az ír Callum O’Dowda szép fejessel egyenlített.

A meccset végül a magyar válogatott Varga Barnabás fejese döntötte el a második félidő elején.

A visszavágót jövő szerdán 21 órától rendezik a budapesti Groupama Arénában. A párharc győztese a horvát Rijeka és a bolgár Ludogorec csatájának továbbjutójával találkozik a harmadik körben (az első mérkőzésen 0-0), a vesztes az Európa-liga kvalifikációjában folytatja a szereplését a szerb Crvena zvezda vagy a gibraltári Lincoln Red Imps ellen.

A magyar bajnoknak három kört kell sikerrel vennie a BL-ben, hogy főtáblára jusson, de egyetlen párharc megnyerése már azt jelentené, hogy ősszel is versenyben lesz valamelyik európai kupasorozatban, legrosszabb esetben a Konferencialigában.



Fotó: FTC

Jegyzőkönyv

Bajnokok Ligája, selejtező, 2. forduló, első mérkőzés: Noah (örmény) – Ferencvárosi TC 1-2 (1-1).

Abovjan, vezette: Ricardo de Burgos (spanyol).

NOAH: Cancarevic – Boakye, Silva, Muradjan (86. Matheus Aias), Sualehe (70. Thorarinsson) – Grgic (54. Jakolis), Eteki, Sangare, Ferreira (54. Ham-bardzumjan) – Ulad Omar (70. Manveljan), Gregorio.

Ferencvárosi TC: Dibusz – Makreckis (90+1. Szalai G.), Gartenmann, Cissé, Ötvös – Levi (77. Maiga), Tóth A., Keita (69. Raemaekers), O’Dowda – Joseph (77. Szevikjan), Varga B. (69. Pestic).

Gólszerzők: Gartenmann (36., öngól), illetve O’Dowda (45.), Varga B. (50.).
Sárga lap: Grgic (48.), Ferreira (49.).
Piros lap: Cissé (82.).

Hátrányba került az FCSB a BL-selejtező második fordulójában

A román bajnok FCSB 1-0-s vereséget szenvedett az KF Shkëndija vendégeként a labdarúgó Bajnokok Ligája selejtezőjének második fordulójának első mérkőzésén, kedd este.

A találkozó egyetlen gólját Alhassan szerezte a 65. percben. A meccset mindkét csapat tíz emberrel fejezte be: előbb a hazaiaktól Qaka kapott piros lapot egy szabálytalanság után, majd tíz perccel később Tănăsét is kiállították. A visszavágót a jövő héten rendezik Bukarestben.

A két csapat összetétele:

* *Shkëndija:* Gaye – Trumci, Fetai, Cake, Webster – Ramadani, Qaka – Tamba (90+3. Murati), Krasniqi (46. Alhassan), Krtesovski (46. Latifi) – Ibraimi (83. Ademi).

* *FCSB:* Târnovanu – Crețu, Ngezana, Graovac, Radunovic – Chiricheș (73. Popescu), Șut (63. Perianu) – Miculescu (90+5.), Olaru (63. Ștefănescu), Cisotti – Tănase.

Vezette: Nathan Verboomen (belgiumi).

Eredményjelző

* Bajnokok Ligája, selejtező, 2. forduló, 1. mérkőzések: Shkëndija (északmacedón) – FCSB 1-0, Slovan pozsony (szlovák) – Zrinjski (boszniai) 4-0, Lech Poznan (lengyel) – Bredablik (izlandi) 7-1, Rangers (skót) – Panathinaikosz (görög) 2-0, Rijeka (horvát) – Ludogorec (bolgár) 0-0, Kuopio PS (finn) – Kajrat Almati (kazah) 2-0, Lincoln Red Imps (gibraltári) – Crvena zvezda (szerb) 0-1, Noah (örmény) – Ferencvárosi TC 1-2, FC Koppenhága (dán) – Drita (koszovói) 2-0, Hamrun Spartans (máltai) – Dinamo Kijev (ukrán) 0-3, Pafosz (ciprusi) – Maccabi Tel-Aviv (izraeli) 1-1, Viktoria Plzen (cseh) – Servette (svájci) 0-1, RFS (lett) – Malmö (svéd) 1-4.

* Konferencialiga, selejtező, 2. forduló, 1. mérkőzés: FC Ballkani (koszovói) – Floriana (máltai) 4-2.

Röviden

* A román kosárlabda-válogatott Szlovákiával, Lengyelországgal és Ciprussal került egy csoportba az EuroBasket 2027 első selejtezőkörében, a szerdai, müncheni sorsolás alapján. A selejtezők november 2025-ben és március 2026-ban zajlanak majd, a csoportok első két helyezettjei és a három legjobb harmadik helyezett jut tovább a második körbe. A döntő tornát Belgium, Finnország, Litvánia és Svédország rendezi 2027-ben.

* *Korábbi amerikai válogatott kosárlabdázót igazolt a FC Argeș nemzeti ligás csapata. Marcus Thornton, aki 2018-ban volt tagja az Egyesült Államok nemzeti együttesének, az előző idényben a portugál Benficánál és a görög Lavriónál szerepelt. A 32 éves játékos korábban több kontinensen is megfordult, és ő az első NBA-draftolt játékos a pitești-i klub történetében.*

* Venus Williams 45 évesen győzött a washingtoni WTA-tornán, ezzel Martina Navratilova után a legidősebb játékos lett, aki egyes mérkőzést nyert a sorozatban. A hétszeres Grand Slam-bajnok kedden 6:3, 6:4-re verte a világranglista 35. helyén álló Peyton Stearnst, és 2023 óta először diadalmaskodott egyéni meccsen. A következő fordulóban a lengyel Magdalena Frech lesz az ellenfele.

* *Edzésbaleset következtében elhunyt a mindössze 17 éves spanyol motorversenyző, Pau Alsina, a MotorLand Aragón versenypályán. A JuniorGP világbajnokságban versenyző fiatal pilóta súlyos fejsérülést szenvedett, és bár sürgősen megműtötték a zaragozai kórházban, tegnap belehalt sérüléseibe. Alsina az Estrella Galicia 0,0 csapat versenyzőjeként a 13. helyen állt a bajnokságban.*

Székelyföld a nemzetközi légiterképen

Intenzív tárgyalások nemzetközi partnerekkel a marosvásárhelyi repülőtér jövőjéről

A Tuszványoson tartott panelbeszélgetés résztvevői egyetértettek abban, hogy nélkülözhetetlen egy jól működő regionális repülőtér, amely egész Székelyföldet bekapcsolja a nemzetközi légi körforgásba. Csibi Attila, a Maros Megyei Tanács alelnöke jelezte: intenzív tárgyalások zajlanak nemzetközi partnerekkel, amelyek eredményeként az ősz sok pozitív változást hozhat a marosvásárhelyi repülőtér számára.

Erdély paradox helyzetben van, hiszen kiváló földrajzi adottságokkal, világ színvonalú kulturális örökséggel és kiváló emberi erőforrásokkal rendelkezik, mégis gyakran hiányzik a megfelelő stratégia és eszköztár a régió értékesítéséhez – vázolta fel az alaphelyzetet mindjárt a beszélgetés elején Kozma Mónika, az *El tudjuk-e adni Székelyföldet?* című panel moderátora. „Az infrastruktúra – különösen a közlekedési hálózat – nemcsak gazdasági kérdés, hanem identitás és jövőkép is egyben” – hangsúlyozta.

Marosvásárhelyi repülőtér: stratégiai pozíció kihasználatlan lehetőségekkel

Peti András, a marosvásárhelyi repülőtér igazgatója őszintén beszélt a jelenlegi kihívásokról: „Marosvásárhely repülőtere jelenleg nem tölti be azt a szerepet, amit a földrajzi adottságai lehetővé tesznek. Erdély szívében vagyunk, 170 hektáros területen, 2000 méteres kifutópályával – minden adott egy dinamikus regionális repülőtér működéséhez.” Hozzátette: az elmúlt években jelentős infrastrukturális fejlesztések történtek – kibővített utasterminál, meghosszabbított kifutópálya, új poggyászellenőrző berendezések – most már csak a légitársaságok kellene érkezzenek.

**Megyeközi együttműködés a fejlesztésért**

Bíró Barna Botond, a Hargita Megyei Tanács elnöke a regionális összefogásban látja a jövőt: „Hargita megye szempontjából kulcsfontosságú, hogy hozzá közel eső regionális légiközlekedési csomópont legyen a térségben”. A tanácselnök közös marketingben, összehangolt turisztikai csomagokban, valamint a közlekedési kapcsolatok fejlesztésében látja megvalósíthatónak a megyeközi együttműködés konkrét formáit.

Csibi Attila: Megannyi évi várakozás után konkrét eredmények körvonalazódnak

A Maros Megyei Tanács alelnöke optimistán nyilatkozott a felvetett problémákkal kapcsolatban. Elmondta, nagyon intenzív és eredményes tárgyalássorozaton vannak túl. „Nemzetközi partnerekkel konkrét feltételekről egyeztettünk, amelyek mentén a megállapodások körvonalazódnak. Nagyon bizakodóak vagyunk, hogy rövid időn belül pontos, részletes eredményekről is beszámolhatunk.” Az időzítést illetően Csibi Attila óvatosan, de bizakodóan fogalmazott: „Úgy látjuk, hogy az ősz nagyon eseménydús lesz. Azt szeretnénk, hogy már az idén a marosvásárhelyi reptérről szállhassanak fel, akik akár citybreakre, akár családlátogatóba vagy üzleti ügyben utaznak külföldre”.

A Maros Megyei Tanács alelnöke hozzátette: „a repülőtér fejlesztése nemcsak a megye közlekedési hálózatára van hatással, hanem egyben regionális gazdaságfejlesztést, munkahelyteremtést és megnövekedett turistaforgalmat is jelent, amely Maros és Hargita megye közös érdeke”.

Az RMDSZ Maros megyei szervezete



2026-os magyarországi országgyűlési választás

Az EMNT és az EMSZ hálózatai segíteni fognak a regisztrációban és a levélszavazással kapcsolatos tájékoztatásban

Egy Marosvásárhelyen szervezett keddi sajtótájékoztatón jelentette be Csomortányi István, az Erdélyi Magyar Szövetség elnökhelyettese, Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács ügyvezető elnöke és Brassai Hunor, az Erdélyi Magyar Szövetség országos alelnöke, hogy az EMSZ és az EMNT munkatársai, önkéntesei és képviselői – a korábbi évekhez hasonlóan – jövőre is segíteni fognak az erdélyi magyar állampolgároknak a 2026-os magyarországi országgyűlési választáson való részvételhez szükséges regisztrációban, valamint a levélszavazással kapcsolatos tájékoztatásban.

„Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács 2010-től döntő részt vállalt az anyaországi választásokhoz kapcsolódó tájékoztató és regisztrációs feladatokból, valamint a szavazatok szabályos és törvényes célba juttatásából is. Tizenöt évvel ezelőtt a határokon átnyúló nemzetegyesítés új szintre lépett, a Demokráciaközpontok hálózata pedig fontos munkát végzett azért, hogy az erdélyi magyar állampolgárok is élhessenek szavazati jogukkal” – emlékeztetett Toró T. Tibor. Az EMNT ügyvezető elnöke felidézte az előző évek főbb megvalósításait, amelyekhez alapul egyrészt a Magyarország kormánya és az EMNT között, másrészt pedig az EMNT és az Erdélyi Magyar Néppárt (az Erdélyi Magyar Szövetség jogelődje) között létrejött stratégiai együttműködési megállapodás szolgált. Elhangzott: a Demokráciaközpontok

munkatársai, valamint az EMNT és az EMNP önkéntesei munkájukkal jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy az erdélyi magyar állampolgárok részt vehettek az anyaországi voksolásokon, levélszavazataik pedig szabályosan, időben és biztonságban célba értek. „A határok feletti nemzetegyesítést fontos és szimbolikus döntésnek tartjuk, ennek kiteljesítéséért és sikerre viteléért végeztük – és végezzük a jövőben is – a munkánkat, s bár tudjuk, hogy nem a külhoni magyarok szavazatai határozzák meg a magyar Országgyűlés összetételét – bárki is állítson ezzel ellentétet –, meggyőződésünk, hogy minden magyar állampolgárnak joga van az őt megillető szavazati joggal élni” – mondta Toró T. Tibor. Hozzátette: a jól végzett munka meghozta az eredményét, hiszen az erdélyi magyar állampolgárok

mindvégig bizalommal fordultak az EMNT és az EMNP (később pedig az EMSZ) munkatársaihoz, képviselőihez és önkénteseihez. „Ez a bizalomra épülő viszony azt követően sem szűnt meg, hogy a Demokráciaközpontok bezártak. Bár irodahálózatunk csökkentett üzemmódban működik, az erdélyi magyar állampolgárok egy jelentős része továbbra is kapcsolatban áll velünk, és azt szeretnék, ha a továbbiakban is segítenénk őket állampolgári jogaik szabad és problémamentes gyakorlásában” – mondta Toró T. Tibor.

Brassai Hunor emlékeztetett: 2014-ben – az első országos szintű magyarországi választás alkalmával – az EMNT és az EMNP hálózata mintegy 54 ezer lezárt levélszavazatot tartalmazó küldeményt vett át és juttatott célba. 2018-ban ez a szám már 62 ezer volt, 2022-ben pedig 68 ezer. „Dinamikusan növekvő számadatokat látunk, amelyek jól mutatják a hálózatunk irányába tanúsított bizalmat. Mindezt csak megerősíti, ha hozzátesszük: 2010 óta hozzáfutólegesen 280 ezer erdélyi magyarnak segítettünk a könnyített honosítási eljárásban, vagyis a magyar állampolgárság megszerzésében azzal, hogy az ehhez szükséges iratcsomót össze-

állítottuk. Ez azt jelenti, hogy kolégáink honosítási munkája messze meghaladja a többi szervezet hasonló teljesítményét. Ezúton is köszönöm mindenkinek, aki ebben részt vett. A megszerzett bizalom egyúttal arra kötelez bennünket, hogy folytassuk a megkezdett munkát” – jelentette ki az EMSZ országos alelnöke.

„Az általunk működtetett hálózatok célja és feladata mindig is egyértelmű volt: egyrészt részt vettünk az anyaországi választásokat megelőző tájékoztató kampányban, hogy az erdélyi magyar állampolgárok érvényesen tudjanak szavazni, majd pedig a lezárt – és így titkos – levélszavazatokat nemcsak begyűjtöttük, hanem a lehető legrövidebb és legbiztonságosabb módon juttattuk el – a törvényes előírásoknak megfelelően – a külképviseletekre, ahonnan azok az Országos Választási Irodához kerültek. Hálózataink közfeladatot láttak el, s ekként kívánjuk a jövőben is folytatni ezt az önkéntes és igen megtisztelő munkát” – mondta Csomortányi István. Az EMSZ elnökhelyettese, aki a korábbi levélszavazással kapcsolatos tájékoztató kampányokat is vezette, hangsúlyozta: az erdélyi magyar állampolgárok szavazatai csupán jelképes képviselést adnak

a magyar Országgyűlésben, hiszen mi csak pártlistákra voksolhatunk, így szavazataink csak nagyon csekély módon befolyásolják az Országgyűlés összetételét, legfőljebb egy-két mandátum sorsáról dönthetünk, arról is csupán listás szavazás által. „Az erdélyi magyar állampolgárok részvétele az anyaországi választásokon inkább szimbolikus. A munkánk ezúttal valamivel nehezebb lesz a 2026-os esztendőben, hiszen – az ismert okok miatt – nem tudunk olyan kiterjedt irodahálózatra támaszkodni, mint az előzőekben, ugyanakkor a korábbi infrastruktúra gerince (Sepsiszentgyörgy, Kolozsvár, Székelyudvarhely, Gyergyószentmiklós, Nagyvárad, Marosvásárhely és még néhány) ma is működik. Fontos elmondani: az EMSZ-nek és szövetségeseinek továbbra is kiterjedt hálózata van tehát, ezt pedig mozgósítani fogjuk a cél érdekében. Erdély és a Partium nagyvárosaiban továbbra is jelen leszünk, és az országgyűlési választásokkal kapcsolatban bátran fordulhatnak majd hozzánk a segítséget kérők, készen állunk újra a munkára” – zárta mondanóját Csomortányi István.

Az Erdélyi Magyar Szövetség sajtóirodája





HÍRADÓ

MINDEN HÉTKÖZNAP
ÉLŐBEN 19 ÓRÁTÓL



MAGYAR NYELVŰ ADÁS

KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as

a DIGI hálózatban

PROGRAM

május 24-28	bemelegítő workshop MARSAL FERENCCEL
július 13	előzetes promó-koncert CÁRI TIBORRAL
július 24 csütörtök	TehetségMUTATÓ EZ VAN (RO) MARA HALUNGA (BR I RO)
július 25 péntek	VAJDA ATTILA QUARTET (RO I HU) BEGA BLUES BAND (RO) 40. ÉVFORDULÓS KONCERT KESSONCODA (ENG) JEMBAA GROOVE (DE I GH)
július 26. szombat	ZAHARENCO QUARTET (RO) CENK ERDOĞAN (TR) JULIANA DA SILVA & TONY LAKATOS (BR I DE) KÉKNYÚL (HU)
július 27. vasárnap	SÁRIK PÉTER TRIO & FALUSI MARIANN (HU) JAZZYBIT (RO) ALFREDO RODRIGUEZ (CU)



www.jazzfestival.ro

Jegyek | bilete | tickets: www.bilete.ro

*A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!*

ADÁSVÉTEL

MEZŐGAZDASÁGI földte-
rületet vásárolok Hagymás-
bodon vonzáskörzetében.
Ajánlatok: 0744-626-944.
(26224)

LAKÁS

KIADÓK szobák Tusnád-
fürdön 180 lejtől. Tel. 0744-
778-409. bailetusnad.ro (sz.)

KÜLÖNFÉLÉK

KIÜRESÍTÜNK házat, tömb-
házlakást, elszállítunk ágyat,
régí bútort, fölösleges dolgo-
kat. 3,5 tonnás autónk van.
Tel. 0747-816-052. (26198)

KIÜRESÍTÜNK házat, elhor-
dunk fát, szemetet, ócska-
vasat, feleslegessé vált
dolgokat. Tel. 0793-066-951.
(26198)

HOZZÁÉRTŐ mester vállal
díszítőfestést, vakolást, padló-
csempe-lerakást, hidroizolá-
ciót, bármilyen, építkezéssel
kapcsolatos munkát. Tel.
0770-620-599. (26198)

VÁLLALUNK háztetőkészít-
tést cserépből vagy lemezből,
szigetelést, meszelést, taka-
rítást, kisebb javítást. Tel.
0745-488-930. (26240-I)

TETŐKÉSZÍTÉS A-tól Z-ig,
ácsmunka (cseréplemez),
terasz, vasmunka, szoba-
festés, szigetelés, kerítéské-
szítés. Tel. 0742-344-119, Zoli.
(26241-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó - információ - 118-932 - általános - 118-800	- 0265/210-087 0770-547-384	- közönségszolgálat - 0265/208-888 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	- 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551 • Vasútállomás - 0265/236-284 • Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
• Rendőrség - 0265/202-305	• Optika-Optofarm - 0265/263-351 • Dora Optics - 0733-553-976 - 0733-553-976	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865 - koporsók, kellékek, - 0745-606-215 - koszorúk - 0745-606-269 - halottszállítás - 0758-047-604
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)- 0265/210-110	• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446	
• Sürgősség szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	• DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404	
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 - vidék - 0265/929	
• Prefektúra - 0265/266-801	• Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928	
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907	• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702	
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110		
• Procardia Egészségügyi Központ		

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.**

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk drága gyermekünkre,
ifj. **CSIBI FERENCRE**
halálának második évfordulóján. Szívünkben örökké élni
fogsz.
Bánatos szülei, testvére, Babuci és családja. (26222-I)

Szomorú szívvel és örök szeretettel emlékezünk
ifj. **CSIBI FERENCRE**
halálának második évfordulóján.
Karcsi bátyjáék. (26223-I)

ELHALÁLOZÁS

Fájdalommal tudatjuk, hogy a marosvásárhelyi születésű
ZAVADA EMIL
nyugalmazott főgyógyyszerész
volt dévai lakos életének 89. évében csendesen megpi-
hent. Emléke legyen áldott!
Gyászoló szerettei. (-I)

Mély fájdalommal, de a feltámadás reményében tudatjuk,
hogy
SZÁNTÓ JÓZSEF
életének 92. évében, 54 év boldog házasság után, szeretett
felesége, gyermekei, unokái és dédunokája körében
csendesen megpihent.
Drága halottunk temetése 2025. július 25-én 13 órakor lesz
református egyházi szertartás szerint a református temető
ravatalozójából, és a református sírkertben helyezzük nyu-
galomra. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Gyászoló szerettei. (26235-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Mély együttérzéssel osztozunk Simonffy Katalin és
családja gyászában szeretett **ÉDESANYJA** elvesztése
miatt. Őszinte részvétünket fejezzük ki, és vigasztalódást
kívánunk a gyászoló családnak.
Prof. dr. Kikeli Pál és családja, valamint
a Procardia munkaközössége. (68742-I)

Kegyelettel adózunk egykori osztálytársunknak, nyugodjál
békében, **CZIFRA ROZIKA**.
Volt osztálytársaid Marosvásárhelyről. (26238-I)

EndoSlim
Elhízáskezelési Központ



Személyre szabott fogyókúra programok:



Multidiszciplináris
orvosi megközelítés



Táplálkozási
tanácsadás



Gyógyszeres kezelés



Hozzáállási tanácsadás



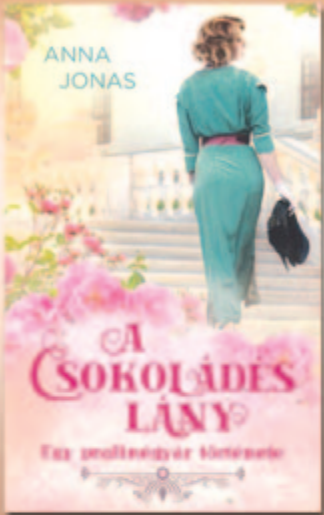
Dora Optics Kórház

Marosvásárhely, Strada Fabrica De Zahăr Nr. 18E

www.doraoptics.ro

0771 195 340

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:



Anna Jonas
A csokoládés
lány



Han Kang
Görög leckék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér
versenyvizsgát hirdet
három villanyszerelői állás
– COR-kód 741307 – betöltésére.

Jelentkezési határidő: **augusztus 14., 14.30 óra.**
A versenyvizsga időpontja: **augusztus 21., 10 óra.**
Bővebb tájékoztatás a www.transylvanaiairport.ro honlapon
vagy a 0265-328-888-as telefonszámon.



EGYÜTT, PARAJDÉRT

NEM VAGYTOK EGYEDÜL!



DREAMFLOW
Együttes



MOLNÁR RUDÁN
Jocó



VIKIDÁL HOMONYIK
Joe



Gyula



Sándor

MAROSVÁSÁRHELY – LITTLE CLUB & LOUNGE LUDVARTÉR (SINAIA U. 3 SZÁM)
JÚLIUS 27. KAPUNYITÁS: 1200 ÓRÁTÓL KONCERTEK KEZDETE 17 ÓRÁTÓL
30 LEJES ADOMÁNYSZELVÉNYEK A HELYSZÍNEEN KAPHATÓK

